

СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

ЗА

**УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ
ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ СО НАМЕНА ГРАДБИ ЗА
ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЈА НА ДЕЛ ОД КП
1246, КП 934, НА ДЕЛ ОД КП 935/1, НА ДЕЛ ОД КП
935/2, КП 935/3 И НА ДЕЛ ОД КП 949,
КО БИСТРЕНЦИ, ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА**

Ф И Н А Л Е Н И З В Е Ш Т А Ј

Февруари, 2024 година

www.enviroresources.com.mk

Лондонска бр.19 ТЦ - Тафталиџе/с3 лок 1 и 2, Скопје
тел/фак: 26138-360

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистреници, општина Демир Капија, согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина,

Љупчо Аврамовски, дипл. економист,

Кети Стојановска, м-р. по менаџмент на човечки ресурси.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Уверение со број 12-4226/3 од 21.06.2022 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

КД Енвиرو Ресурси
Управител
Емил Стојановски

www.enviroresources.com.mk

Лондонска бр.19 ТЦ - Тафталиџе/с3 лок 1 и 2, Скопје
тел/фак: 26138-360

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за стратегиска оцена врз животната средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистрени, општина Демир Капија како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

Р Е Ш Е Н И Е

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена на животна средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистрени, општина Демир Капија.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 23 став (3), член 72 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина на (Сл. Весник на РСМ бр. 89/22) и се стекна со правото да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Енвиرو Ресурси, ДОО Скопје
Управител

Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-4226/3
Датум: 21-06-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Стојановски Душан Емил роден на 01.03.1975 година во Скопје, дипломирал на ден 13.09.2007 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Машински факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 26.12.2012 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-4349/2
Датум: 21-06-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Аврамовски Методија Љупчо роден на 01.03.1953 година во Скопје, дипломирал на ден 22.06.1977 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Економски факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 30.12.2010 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

Број: 0805-50/150120230028547

Датум и време: 31.10.2023 г. 12:01

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	мал
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

СОПСТВЕНИЦИ	
-------------	--

ЕМБГ/ЕМБС:	0103953450198
Име и презиме/Назив:	ЉУПЧО АВРАМОВСКИ
Адреса:	ВАСИЛ ЃОРГОВ бр.20-1/40 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00

Број: 0805-50/150120230028547

Страна 1 од 3

Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00

ЕМБГ/ЕМБС:	0103975450043
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ.КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведување на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОВЛАСТУВАЊА

Управител

ЕМБГ:	0103975450043
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

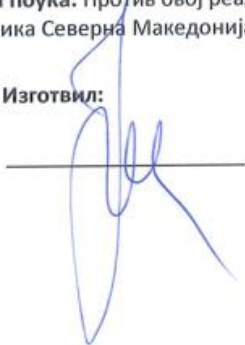
Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Изготвил:

Овластено лице:

Содржина:

	Вовед	11
1.	Цели на Планскиот документ	14
1.1	Цели на заштита на животната средина	18
1.2	Специфични цели на Стратегиската оцена	20
1.3	Употребена методологија	22
1.4	Законодавна рамка	24
1.5	Институционална рамка	25
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина	27
1.7	Резиме	28
2.	Преглед на планскиот документ	29
2.1	Основи на Планскиот документ	29
2.2	Плански опфат	29
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	29
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	30
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	32
3.1	Комунална инфраструктура.....	32
4.	Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	34
4.1	Карактеристики на просторот	34
4.1.1	Геолошки карактеристики	35
4.1.2	Хидролошки карактеристики	36
4.1.3	Климатски и микроклиматски карактеристики	37
4.1.4	Демографски карактеристики	39
4.1.5	Стопанство	39
4.1.6	Културно и природно наследство	42
4.2	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	42
4.3	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	49
5.	Состојба без имплементација на планскиот документ	51
6.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	52
7.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	54
8.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	61

9.	План на мерки за мониторинг на животната средина	74
10.	Нетехничко резиме	76
11.	Прилози	86
	Додаток	88
	Користена литература	101

Вовед

Целта на изработката на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистреници, општина Демир Капија е да се создадат услови за просторен развој во овој плански опфат, согласно потребите на инвеститорот и законските регулативи.

Географската положба и сообраќајната поставеност на оваа локација одат во прилог за оформување на плански опфат за поставка на на ваков тип на објекти.

Глобалното нарушување на еколошкиот амбиент на целокупната земјина топка, настанато во најголем дел преку зголемената потрошувачка на конвенционалните енергенти, што неминовно доведе до зголемена емисија на стакленички гасови, резултираше со низа акции од страна на Светските организации за превземање на конкретни активности и за намалување на претскажаните катастрофални последици.

Сериозноста на светската енергетско-еколошка криза, која продолжува и се продлабочува, посебно во почетните декади од 21-от век, императивно го наложува начинот и односот на понатамошното живеење на човештвото. Светската заедница, како свој врвен приоритет ги насочува напорите кон контролата на сите постојни и потенцијални извори на загадување на животната средина, промовирајќи мерки за енергетска ефикасност и интензивирајќи го истражувањето и употребата на алтернативните-обновливи извори на енергија.

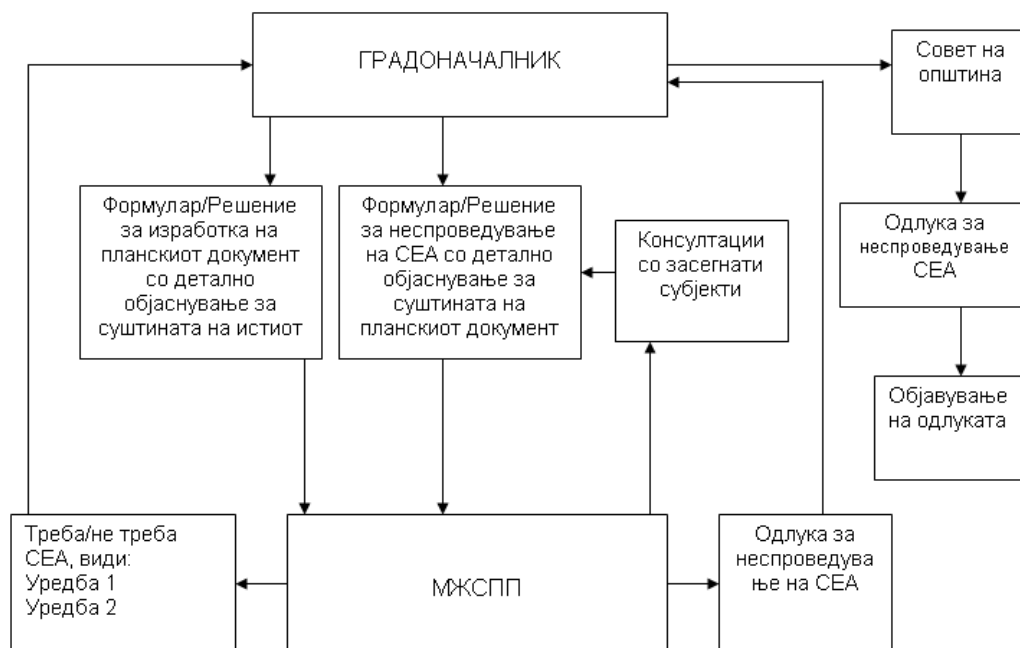
Посебно значење за напорите на Светската заедница се обврзувачките услови за земјите „загадувачи“ што се уредени со донесувањето на документи од типот на: Рамковната конвенција на ОН за климатските промени; Протоколот од Кјото, Енергетската повелба и за нашата држава посебно значајните директиви на ЕУ кои со завршување на процесот на евроинтегрирање ќе станат обврзувачки за нас.

Секако дека настанатата состојба се рефлектираше и во Република Македонија и преку ресорните министерства за енергетика и животна средина, донесе законска регулатива и востановуваше органи, организации и други облици на дејствување за целосно хармонизирање со светските заложби и директиви. Во овој контекст треба да се спомене и Студијата за искористување на обновливите извори на енергија во Република Македонија изработена од страна на Македонската академија на науките и уметностите со која се започнува и поорганизиран пристап кон исполнување на обврската на ЕУ до 2020 год. уделот на обновливи енергии во енергетскиот биланс на државата да биде со процент од 20%.

Со самото реализирање на оваа планска задача во делот на извештајот на Стратегиската оценка на животна средина се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за

заштита и намалување на негативните влијанија. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

**Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на
стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го
подготвува локалната управа (Screening)**

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите. Исто така, цел на Стратегиската оцена е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од

спроведување на Стратегиската оцена на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

Стратегиската оцена на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

- проверка;
- определување на опфат;
- основни податоци на животната средина;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата и
- мониторинг.

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, надлежниот орган е должен да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, општината е должна да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиската оцена на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој Извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни сегменти од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Планскиот опфат на Урбанистичкиот план за подрачја и градби од државно значење, кој е предмет на уредување, се наоѓа во Областа Тиквеш и Повардарие и е под влијание на медитеранска клима која продира од југ преку Демир Каписка клисура и на континентална клима која продира од север преку Велешка котлина.

Површина на плански опфат изнесува 29,6 ха. Опфатот е формиран по границата на катастарските парцели во КО Бистренци, Општина Демир Капија.

Границата на планскиот опфат се движи по следните катастарски парцели:

- Од север граничи со КП 1245- постоен пат,
- Од исток-југоисток граничи со КП 1246 - постоен пат,
- Од југозапад граничи со КП 1244 - постоен пат;
- Од запад-северозапад граничи со дел од КП 935/1.

Урбанистичкиот план за подрачја и градби од државно значење е со намена градби за производство на енергија над 10 MW.

За предметниот плански опфат издадени се Услови за планирање на просторот за изградба на градби за производство на енергија (сончеви електрани, електрани на биогориво и водови за пренос на електрична енергија) со моќност над 10 MW, КО Бистренци, Општина Демир Капија, со технички број 29422 за 29,6 ха со Решение за Услови за планирање на просторот со бр. УП1-15 1725/2022 од 09.09.2022 год. и Дополна за услови за планирање на просторот со технички број 29422i за 0,93 ха со Решение за Услови за планирање на просторот со бр. УП1-15 2471/2023 од 24.11.2023 год. издадено од Министерството за животна средина и просторно планирање.

Локацијата за изградба на градби за производство на енергија (сончеви електрани, електрани на биогориво и водови за пренос на електрична енергија) со моќност над 10 MW, КО Бистренци, Општина Демир Капија, нема конфликт со постојните и планирани енергетски водови.

Градбата на енергетски објекти со погон од обновливи извори на енергија ги подобрува перформансите на електроенергетската мрежа, го намалува увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови.

Начинот на употребата на земјиштето во рамките на проектенот опфат е условена од создадените вредности и чинители кои ја синтетизираат состојбата. Тука пред се, се мисли на чинителите од демографски стопански, економски и сообраќаен аспект. Со добрата сообраќајна врска, демографскиот раст и развој, економскиот раст на производството, се развива малото стопанство и потребата од изградба на нови и проширување на постојните капацитети, како и стварање услови за планирање на организирани простори на градба кои ќе бидат реализирани од страна на корисниците на земјиштето. Ова условува потреба од нови опфати со вакви содржини кои го детерминираат начинот на употребата на земјиштето во рамките на планскиот опфат.

Билансни показатели - постојна состојба		
намена	изградена површина m ²	процент на изграденост %
Изградено земјиште - пристапен локален пат	3.575,84	1,21
Изградено земјиште - објекти во распаѓање	719,52	0,24
Неизградено земјиште	291.748,64	98,55
Вкупно	296.044,00	100

Анализата на постојната состојба покажува дека предметниот локалитет е во многу мал процент изграден. Евидентирани се постојни пристапни патишта со површина од 3575,84 м² или 1,21% и изградени објекти со површина од 719,52 м² или 0,24%. Вкупно 291593,22 ха или 98,55% од површината на планскиот опфат е неизградено земјиште.

Со искористувањето на електрична енергија преку производство на енергија (сончеви електрани, електрани на биогориво и водови за пренос на електрична енергија) ќе се воведат стабилност во снабдувањето со електрична енергија, пред сè во индустријата што ќе доведе до економски развој на сите региони во Република Македонија. Производството на електрична енергија ќе придонесе за сигурност во снабдувањето, ќе донесе дополнителен извор на енергија и можност за раст на индустријата во одредени области. Исто така, ќе донесе и нови инвестиции кои се поволни за државата. Можноста за изградба на фотоволтаични електрани и во преостанатите соседни земји може да придонесе за економски бенефит на целиот регион.

Во рамките на планскиот опфат нема објекти со намена домување, а со тоа нема жители на Општина Демир Капија во овој дел.

Во планскиот опфат е инвентаризиран неизграден простор, кој со својата планирана основна намена носи силен импакт на економијата на Општина Демир Капија.

Според добиените податоци и информации Министерство за култура и Управата за заштита на културно наследство констатирано е дека во границите на планскиот опфат нема заштитени добра и ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Според инвентаризацијата на дадениот опфат постои неуредено ниско зеленило.

Според добиените податоци и информации од надлежната институција ЈП Бошава на дадениот плански опфат нема постоечки инсталации.

Според добиените податоци и информации од ЕВН - Скопје и МЕПСО - Скопје, на дадениот плански опфат нема постоечки инсталации.

Релевантните регионални патни правци за предметната локација, според Просторниот план на Република Македонија, влегуваат во групата на регионални патишта "РТ" и "Р2" и се со ознака:

- РН02 - Скопје-Врска со А2-обиколница Скопје-Катланово-Велес-Неготино-Демир Капија-Гевгелија-врска со А1.

- Р2137 - (врска со Р 102-Војошанци-Корешница-врска со Демир Капија (Р1102)).

Динамиката за реализација на мрежата, што ќе овозможи целосно опслужување на Републиката, ќе биде во функција на сообраќајните потреби (очекуваниот обем на сообраќајот), потребите за интеграција во европскиот патен систем, како и економската моќ на државата, а трасите на меѓународните и магистралните патишта, задолжително ќе поминуваат надвор од населените места и се предлага да се решаваат со денивелирано вкрстосување со останатата патна мрежа.

Согласно добиените податоци и информации од Јавното Претпријатие за државни патишта со бр. 10-11621/2 од 01.12.2021 год. покрај предметниот опфат поминува патот Р 2137 (Р-122) за кој не е предвидено проширување ниту менување на сегашната траса.

Од надлежните институции Телеком, А1 и АЕК се побарани податоци и информации за постоечка инсталација и во одговорите стои дека на предметниот плански опфат има постоечки инсталации од телекомуникациски инфраструктури.

Од АД Национални енергетски ресурси Скопје, се побарани податоци и информации за постоечка инсталација и во одговорите стои дека на предметниот плански опфат нема постоечки инсталации од гасоводна инфраструктура.

Со анализата на постојна состојба, потребите треба да се оценат и одредат можностите на просторниот развој:

- во која насока е неопходниот развој;
- кои се ограничувачките фактори (тесни грла) на развојот;
- кои се реалните можности за развој.

Просторниот развој треба да се насочи кон понудување реално, економски издржано, еколошко квалитетно решение во областа на:

- карактерот и намена на просторот;
- систем на градба и стандарди;
- сообраќај;
- инфраструктура.

Во поглед на системот на градба и стандардите треба да се градат економско исплатливи градежни зафати на објектите. Потребно е да се постигне повисок стандард во однос на:

- површини;
- квалитет на градба;
- употреба на материјали;
- поголеми естетски вредности;
- соодветни инсталации;
- обезбедување на сите сообраќајни услови за проточност и безбедност на сообраќајот и комплексно решавање на сообраќајот во мирување;
- поврзување со сите градски инфраструктурни системи, како и можност од реализација на нови системи.

Според заклучокот од анализата на постојната состојба, потребите и барањата од корисниците на просторот и поставките и насоките дадени во условите за планирање, можностите за просторен развој треба да се движат во насока на:

- рационално искористување на градежното земјиште;
- дефинирање на површини за градење, процент на изграденост и коефициент на искористеност во рамките на планскиот концепт;
- Дефинирање на висината на објектите со право и заштита на визуриите од секој објект (минимално поглед-визура од едно ниво);
- Задоволување на современите норми за градење и работа во рамките на важечките норми за урбанистичко планирање;
- Условување на сообраќајната инфраструктура за безбеден пристап до секој објект;
- Условување на пешачкото движење во функција на лицата со инвалидност, без бариери;
- Условување на потребите за паркирање да се решаваат во сопствените парцели;
- Поврзување на секој објект на инфраструктурната мрежа за телекомуникација;
- Задоволување на потребите за водоснабдување преку адекватна и рационална инфраструктурна мрежа;
- Адекватно и рационално прифаќање на отпадните води преку адекватна и рационална инфраструктурна мрежа;и рационална инфраструктурна мрежа;

При реализација и доградба на инфраструктурните мрежи потребно е почитување на синхронизација на истите со соодветната законска и нормативно - техничка регулатива при што треба да се добијат порационални ефекти и економски решенија. Реални можности за развој за локалитетот претставуваат:

- градба на објекти во оформени градежни парцели.

Треба да се предложи такво просторно решение што ќе обезбеди поголем степен на искористеност на градежното земјиште со потребно ниво на сообраќајна услуга.

Урбанизацијата на конкретниот плански опфат ќе предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото општество од аспект на повисока развиена свест за развој на капацитети за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија.

Производство на електрична енергија од обновливи извори е приоритетен и економски оправдан процес. Со користењето на обновливи извори на енергија се зачувува животната средина и се развива Еколошката свест. Со тоа треба да се создадат услови за стимулација на вкупниот развој и привлекување на можни инвеститори на различни објекти, усогласена со програма на потенцијалниот инвеститор на градбите, кој има јасна визија на идната концепција на планското решение за градежната парцела, неговата функционалност, диспозиција и капацитетот на

планираните градби на предметната локација, нивната економска исплатливост, покриеност со соодветна техничка документација и отпочнување на изведбени работи за реализацијана проектот.

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на (ЕУ законодавство) од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ законодавството Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 31/20 и 216/21);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13, 146/15 и 63/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај. Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;
- Искористување на обновливите извори на енергија - како чиста енергија, преку имплементирање на концептот почиста средина;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Сочувување на постојниот биодиверзитет и елиминирање на можните контаминации на истиот и негово исчезнување;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот (движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор) на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на негативните

влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;
- ⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оцена

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
- Подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард;
- Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора и фауна;
- Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на бучава и вибрации;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;
- Интегрално управување со отпадот и негова селекција за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
- Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

Поврзаност на планскиот документ со национални и локални стратешки цели

За планскиот опфат досега не е изработен урбанистички план. Опфатот е третиран со Просторниот План на РМ, врз основа на кој се подготвени Услови за планирање на просторот изработени од страна на Агенцијата за планирање на просторот со тех. бр. 29422.

Просторен план на РМ:

- остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата,
- обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји,
- рационално ангажирање на домашните енергетски извори, оптимално искористување на расположивата енергија и намалување на увозната зависност,

- усмерување на развојот на одделни области и краеве според реалните можности, особености и потенцијали,
- заштита на околината со намалување на емитираните штетни материи преку подобрување на енергетската ефикасност,
- зголемување на производството на енергија без последици по животната средина.

Национален еколошки акционен план:

- Да се овозможи интегрирање на политиката за заштита на животна средина во останатите секторски политики,
- Да се поттикнат индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина кон поголема одговорност за заштитата на животната средина,
- Да се дадат насоки за еколошки одржлив пристап,
- Да се зголеми степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина.

Програмата за реализација на Стратегијата за развој на енергетиката во Република Македонија

- Одржување, ревитализација и модернизација на постојната и изградба на нова, современа инфраструктура за потребите на производство и користење на енергија;
- Подобрување на енергетската ефикасност во производство, преносот и користењето на енергијата;
- Користење на домашните ресурси (резервите на лигнит, хидроенергетскиот потенцијал, ветерната и сончевата енергија) за производство на електрична енергија;
- Зголемување на користењето на природниот гас;
- Зголемување на користењето на обновливите извори на енергија;
- Економска цена на енергијата;
- Интеграција на енергетскиот сектор во РСМ со регионалниот и европскиот пазар на електрична енергија и природен гас.

Национален план за заштита на амбиенталниот воздух

- Зголемување на користењето на обновливи извори на енергија;
- Зголемување на енергетската ефикасност и
- Користење на обновливите извори за производство на електрична енергија;
- Обезбедување на енергетска ефикасност при производството, преносот и искористувањето на енергијата.

Во подготовката на извештајот земени се предвид целите на заштита на животната средина одредени на национално и меѓународно ниво, а кои се релевантни за планскиот документ. Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на планот, односно

што се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија предложени во овој извештај:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, третман на отпадни индустриски води од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата.

1.3 Употребена Методологија

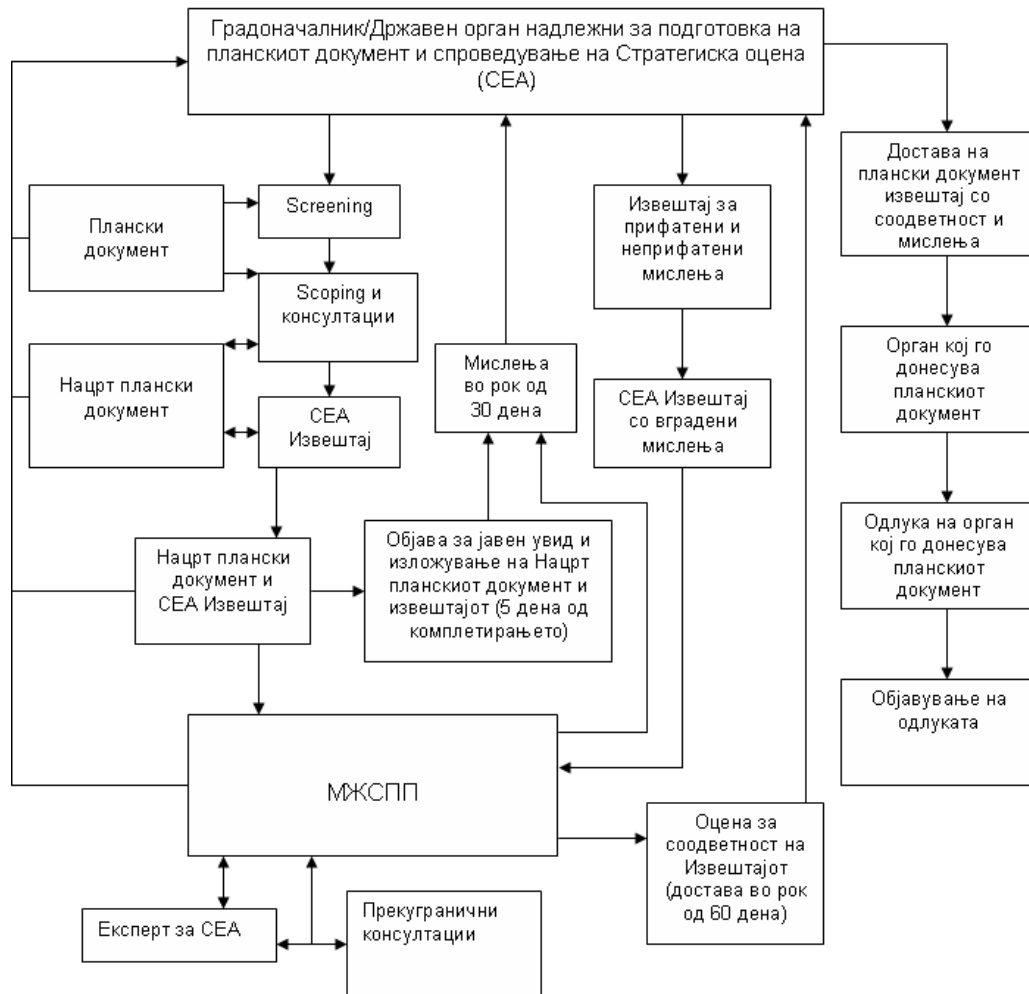
При подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;
- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Се оствари средба со проектантот и се реализира разговор за целите на инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени во просторот;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Согледување на можните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;

- Надминување на евентуалните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;
- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

**Спроведување на постапка за оцена на влијанието на
определени стратегии, планови и програми врз
животната средина (СЕА)**

При изготвување на планскиот документ користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистреници, општина Демир Капија е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природата во Република Македонија:

Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ” бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18 и 42/20).

Управување со отпад

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РСМ” бр. 216/21).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13, 146/15 и 63/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Води

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20).

Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. Весник на РМ” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) ги дефинира следните надлежности на Министерството за животна средина и просторно планирање:

- следењето на состојбата на животната средина;
- заштитата на водите, почвата, флората, фауната, воздухот и озонската обвивка од загадување;
- заштитата од бучава, радијација, заштитата на биодиверзитетот, геодиверзитетот, националните паркови и заштитените области;
- реставрацијата на загадените делови од животната средина;
- предлагањето мерки за третман на цврст отпад;
- просторното планирање;
- просторниот информативен систем;
- надзорот од негова надлежност и
- врши и други работи утврдени со закон.

Законот за организација и работа на органите на државната управа во ова насока на Министерството за животна средина и просторно планирање

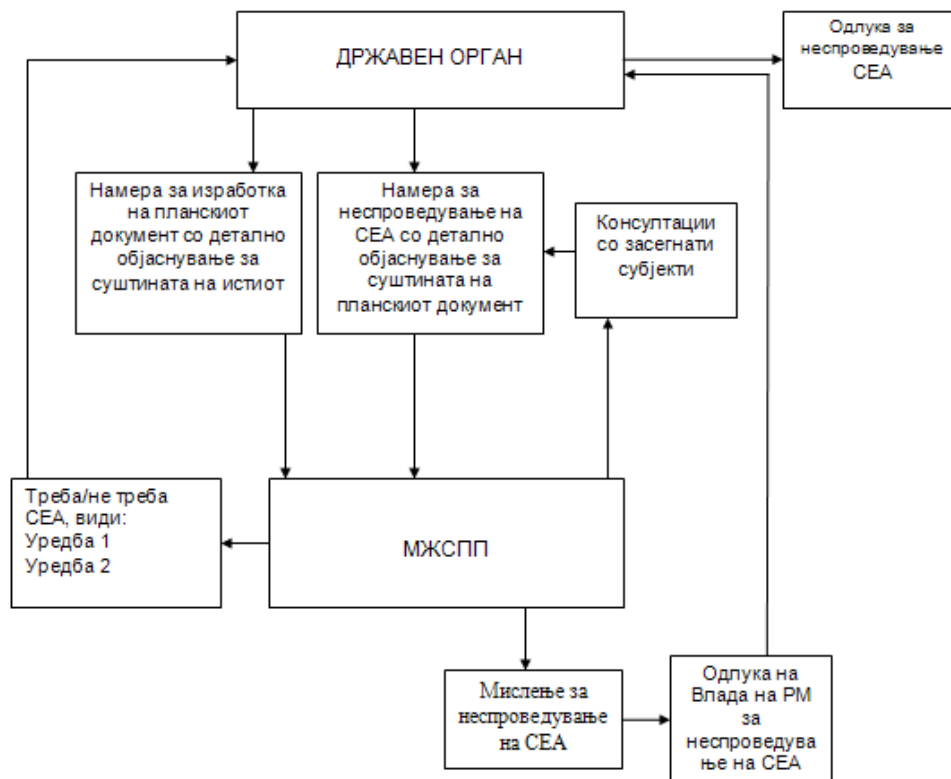
му дава клучна улога, во процесот на креирање на политиката за заштита на животната средина.

Одредени надлежности во управувањето со животната средина имаат и други органи на државната управа и локалната самоуправа како што се:

- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Институтот за јавно здравје;
- Министерство за здравство;
- Хидрометеоролошки Завод, и
- Единиците на локалната самоуправа.

Значајна улога во процесот на донесувањето на законите од областа на животната средина има и Собраниската комисија за транспорт врски и екологија.

**Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на
стратедиска оцена (СЕА) за плански документ кој го
подготвуваат државни органи (Screening)**

Во процесот на Стратедиска оцена на животната средина, Министерството за животна средина и просторно планирање има одредени надлежности пропишани со Законот за животната средина, како што се:

- подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;

- подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи согласно Законот за животната средина имаат обврска за:

- подготовка на извештајот за СОВЖС;
- објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;
- комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Во овој процес Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава, која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите засегнати страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија, органот е должен да ги следи ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето со цел во раната фаза да се согледаат евентуалните негативни влијанија напоредно со изработката на планската документација пред да биде прифатлива за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

Предмет на разработка е Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење од член 17 од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ“ бр. 32/20) со предмет на уредување согласно член 47 став (3) точка 6 алинеа 5 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ“ бр. 225/20), Измена и дополна на правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ“ бр. 219/21 и 104/22).

Урбанистичкиот план за подрачја и градби од државно значење е изработен согласно член 44 од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ“ бр. 32/20) и истиот е со содржина согласно член 25 став (3) од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ“ бр. 32/20) и член 14,15 и 16 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ“ бр. 225/20), Измена и дополна на правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ“ бр. 219/21 и 104/22).

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

Површина на плански опфат изнесува 29,6 ха и ги опфаќа дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија. Опфатот е формиран по границата на катастарските парцели во КО Бистренци, Општина Демир Капија. Границата на планскиот опфат е дефинирана со следните координати:

X=7602266.650 Y=4588869.320
X=7602298.540 Y=4588911.380
X=7602325.360 Y=4588946.300
X=7602354.320 Y=4588983.790
X=7602372.800 Y=4589007.970
X=7602377.760 Y=4589011.040
X=7602370.710 Y=4589013.720
X=7602350.680 Y=4589024.560
X=7602312.340 Y=4589041.630
X=7602300.090 Y=4589047.170
X=7602288.600 Y=4589051.810
X=7602277.610 Y=4589057.150
X=7602221.360 Y=4589084.480
X=7602176.550 Y=4589108.550
X=7602133.580 Y=4589128.960
X=7602109.690 Y=4589139.860
X=7602066.410 Y=4589159.220
X=7602059.541 Y=4589163.084
X=7602038.040 Y=4589175.180

X=7602020.620 Y=4589181.910
X=7601995.430 Y=4589197.520
X=7601936.350 Y=4589234.540
X=7601904.180 Y=4589256.550
X=7601877.980 Y=4589275.690
X=7601862.920 Y=4589285.470
X=7601834.030 Y=4589304.320
X=7601827.368 Y=4589308.726
X=7601626.341 Y=4589072.832
X=7601649.200 Y=4589057.790
X=7601664.890 Y=4589044.820
X=7601667.084 Y=4589041.038
X=7601673.550 Y=4589029.890
X=7601693.250 Y=4588966.880
X=7601721.890 Y=4588892.440

Границата на планскиот опфат се движи по следните катастарски парцели:

- Од север граничи со КП 1245 - постоен пат,
- Од исток-југоисток граничи со КП 1246 - постоен пат,
- Од југозапад граничи со КП 1244 - постоен пат;
- Од запад-северозапад граничи со дел од КП 935/1.

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

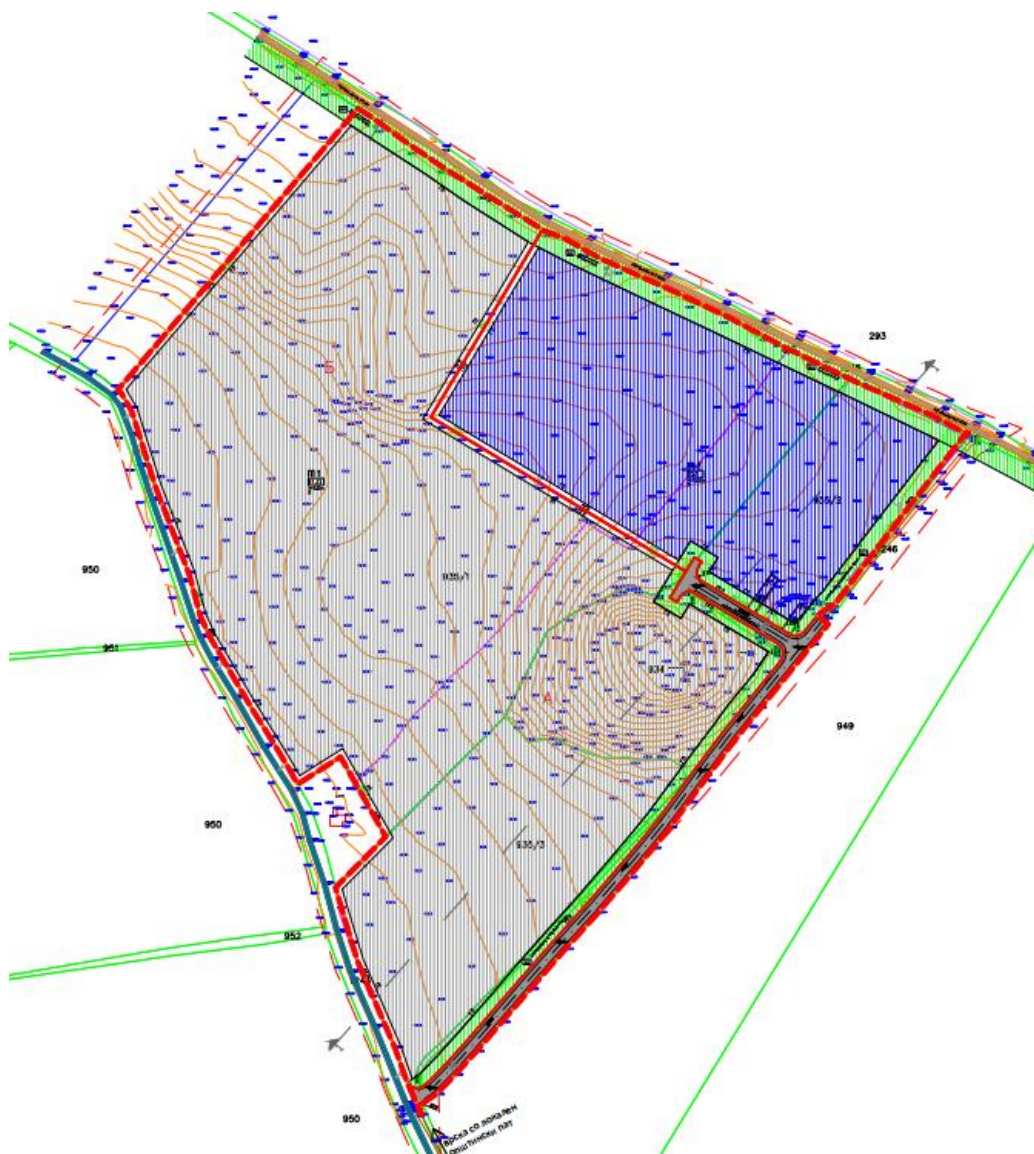
Појдовна точка во изнаоѓање на концепцијата на решението на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистреници, општина Демир Капија, покрај смерниците од Просторниот план на РСМ се и создадените услови на просторот кој е предмет на изработка на оваа урбанистичка документација. Концепцијата на решението произлегува од постојната состојба и увидот на лице место.

Со Урбанистичката планска документација се формираат 2 градежни парцели и се предвидува површина за градба со намена во согласност со Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20), Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20) и Измена и дополна на правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 219/21, 104/22).

Градежните парцели се планираат со основна класа на намена

- Г3.7 - ветерни електрани, концентрациони сончеви електрани, мали хидроелектрани, електрани на биогориво
- Е1.13 - површински соларни и фотоволтаични електрани.

Компатибилна класа на намена: Е1.1 - сообраќајни, линиски и други инфраструктури Е1.8 - водови за пренос на електрична енергија трансформаторски станици, Е1.5 - бунари, Е1.6 - пречистителна станица.

Графички приказ за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.

Со планот се утврдуваат и планските решенија за инфраструктурата. На овој простор условеноста од програмските барања и постојната состојба значително ги диктира планските решенија за сообраќајниците, за фекалните и атмосферските инфраструктурни водови, како и за електричната и електронско-комуникациската инфраструктурна, кои се во директна зависност од уличната мрежа, поред која се водат. Водењето на инфраструктурата да биде во инфраструктурни коридори.

3.1 Комунална инфраструктура

Пристапот до новопланираните градежни парцели е преку новопланирана индустриска улица која се приклучува на локален општински пат на јужната страна на предметниот плански опфат. Трасата која се наоѓа во планскиот опфат до која се пристапува до градежните парцели е претставена како индустриска улица со коридор од 11,8м. Две коловозни ленти од по 3,5м и два тротоари со широчина од по 2,4м. Комплетна сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална, треба да се изведе согласно прописите од областа на сообраќајот. Пресметката за обезбедување на доволен број на паркинг места се утврдува според следните нормативи:

Е - Инфраструктури - Потребниот број паркинг места се утврдува во процесот на донесувањето или спроведувањето на урбанистички план, во зависност од конкретната намена на градбата, начинот на производство, бројот и структурата на вработени, степенот на автоматизацијата на производствениот процес, оддалеченост на живеењето на вработените, постоење на јавен превоз или гаранции за организиран превоз на вработените, водејќи грижа сите потреби од стационарен сообраќај - службен, индивидуален и за возилата и механизацијата што се употребува за потребите на основната намена на градбата - да се обезбедат во рамки на градежната парцела.

Обезбедувањето на потребен број на паркинг места е основен услов за изградба до максимално дозволена висина и површина за градба.

Радиуси и кривини на уличната мрежа се дадени адекватно со прописите од сообраќај и се стандардни. Комплетната сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална треба да е изведена согласно прописите од областа на сообраќајот.

Стационарниот сообраќај - паркирање и/или гаражирање на потребен број моторни возила е планирано во рамките на градежната парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се утврди согласно член 134 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” 225/20) и

Измена и дополна на правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 219/21 и 104/22).

Од анализата на постојната состојба констатирано е дека предметниот локалитет нема изведена градска водоводна мрежа. Согласно Дописот од ЈП Бошава за ова планско подрачје нема подземни инсталации од водовод и канализација и може да се планира и гради без посебни ограничувања согласно важечката планска документација.

По однос на канализација се планира изградба на сепаратен систем на канализација, т.е. изградба на посебна канализациска мрежа за атмосферски води како и посебна канализациска мрежа за фекална канализација. При проекција, одделните канализациски системи се усвоени од надморската висина на локалитетот, од положбата во однос на реципиентот и од експозицијата на теренот. Испуштањето на отпадни води да се решава со септички јами и пречестителни станици до поврзување на реализирана канализација.

Според површината на планскиот опфат и процентот на изграденост на истата од 100%, на истата може да се изгради фотонапонска централа со моќност од над 10 MW. Поврзувањето на објектот со дистрибутивната мрежа, ќе се одвива во рамките на подземната градежна линија. Во рамките на подземната градежна линија ќе се одвиваат сите други потребни инсталации.

Целиот овој регион е покриен со сигнал на трите компании за мобилна телефонија во РМ. За дефинирање на потребниот број на телефонски приклучоци, од првостепено значење е намената на објектот. Димензионирањето на телефонската мрежа треба да се изведе според принципот стан - телефон и за јавните функции бројот на телефонски приклучоци треба да се врши според нивната големина, бројот на вработени, нивната функција и слични критериуми.

Во планскиот опфат нема изведена телефонска мрежа.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

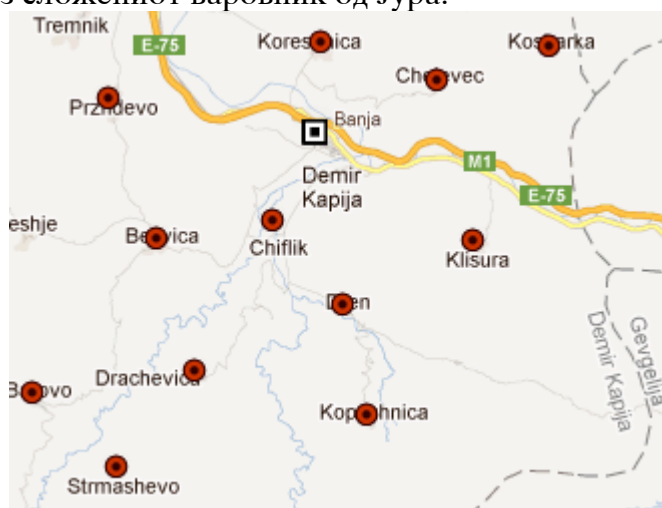
4.1 Карактеристики на просторот

Општината Демир Капија е сместена во живописната Демиркаписка клисура на крајниот југ на Република Македонија во тиквешката област. Општината Демир Капија се наоѓа во јужниот дел на Република Македонија, односно во југоисточниот дел на Тиквешката Котлина, на исклучително важна географско-стратешка позиција. Општината лежи на координатите меѓу 220 00" и 220 30" ширина и 410 15" и 410 30" должина. Низ општина Демир Капија поминуваат важни патни и железнички сообраќајници. Општината се одликува со богат и разновиден животнски и растителен свет и изобилство на природни ресурси.

Демир Капија - центарот на општината (на турски: Железна Порта, Железна Врата) е мало градче во Ниска Македонија непосредно пред познатата Демиркаписка клисура од левата страна на реката Вардар. Според Пописот во Демир Капија живеат 3275 жители.

Главната стопанска гранка во градот и околината е земјоделството особено одгледувањето на винова лоза, житни култури, градинарски култури (црвена пиперка) и тутун. Од другите стопански гранки застапено е ископувањето на песок и камен за градежништвото.

Демиркаписката долина, со должина од 20 км, ја претставува доминантната геоморфолошка структура на истражениот терен, започнува источно од Демир Капија, околу 500 м по вливањето на реката Бошава во Вардар. Со излевање на средното Вардарско Езеро, кон крајот на Плиоцен, реката Вардар започнува со создавање на оваа долина постепено навлегувајќи низ сложениот варовник од Јура.

На својот почетен дел, Демиркаписката долина има карактер на клисура поради тоа што страните на долина се скоро вертикални и паѓаат под агол од 70-90°. Должината на клисурскиот дел од долината е 900 м. Дното на клисурата е со наклон од 103 м, додека највисоките врвови достигнуваат 355 м на левата страна и 230 м на десната долинска страна на реката Вардар.

Главните релјефни облици на подрачјето имаат тектонско потекло, со испреплетување на котлини и возвишенија. Всушност, планскиот опфат се наоѓа на претежно раменско ридест терен. Рамнинското проширување, го сочинуваат алувијални седименти, а ридестиот простор западно од рамнинското проширување, припаѓа на неогена песоклива серија составена од езерско-песожливо-глиновити седименти.

4.1.1 Геолошки карактеристики

Пошироката околина на локацијата е дел од Вардарската геотектонска зона. Како геотектонска единица, Вардарската зона претставува тектонска линеарна единица со голем волумен, која на југ-југоисток навлегува во Егејското море. Во долината на реката Вардар, истатата е со класичен развој, а на север-северозапад навлегува под Неогенските-квартерните седименти на Панонскиот базен. Овој масив е претставен со зона на длабоки слоеви кои взаемно се разликуваат во генезата, староста, нивото на активност и изразување на релјефот со насока на геолошка формација СЗ-ЈИ. Источно-северноисточниот граничен слој, кој датира од периодот на Неогенот, претставувал тектонски нестабилна зона долж која имало вулканска активност, додека во современи услови, активноста се манифестира преку многу пост-вулкански појави и термални извори. Западно-југозападниот слој се карактеризира со распукани серпентинити, чии што контакти со соседните карпи се контрастно изразени, а голем број од нив се активни дури и денес.

Теренот на левиот брег на реката Вардар е изграден претежно од еоценски флишни седименти. Флишните седименти се најмногу претставени со фино до средно градирани пешчари и ушкрилен флиш кои често ритмично се менуваат.

Поради специфичниот литолошки состав и големите механички штети, флишните седименти се подложни на интензивна површинска ерозија. На површинските делови, поради ерозијата на своите литолошки делови, често настануваат дебели наслојки на делувијални остатоци, составени од песочно-глинест метаријал, со делови од конгломерат, пешчари и глинec подложни на лизгање, што е карактеристично за флишните комплекси. Условите за изградба во флишните седименти не се подеднакви зависно од локалниот состав на флишот, степенот на механичка штета и слоевите.

Карпите на габро-дијабазниот комплекс (дијабаз и манифестација на дијабаз) кои доминираат на теренот на потесната локација се цврсти, но на површините се еродирани и покриени со некласифицирани остатоци од почва, со дебелина на 5 м. Теренот составен од овие карпи се карактеризира со добра носивост. Во близина на Демир Капија, се наоѓа локалитетот Корешничка краста, од каде се користи кајанит-базалт, но поради лошиот квалитет на преостанатите резерви, истите не се употребуваат.

Оваа област има висок сеизмичен ризик. Максимално регистрирана јачина на поместување на тлото на територијата на Демир Капија изнесува 7° по МЦС, а во окружувањето 8° по МЦС. Градот Демир Капија се наоѓа близу

до мошне активна сеизмичка зона која се протегаа долж р. Вардар. Подрачјето на градот и општината се наоѓа под влијание на надворешни епицентрални жаришта одалечени до 100 км.

Најголемиот дел од регистрираните земјотреси е поврзан во Валандовскиот сеизмоген фокус, кој е еден од најактивните сеизмогени извори во Република Македонија.

Во котлинските делови, односно во долините на реките застапени на подрачјето, се среќаваат алувијални седименти составени главно од чакал и песок, примарно со габро-дијабаз состав со дебелина од околу 10 м. Овие седименти се карактеризираат со интергрануларен порозитет, истите се водопропустливи и функционираат како хидрогеолошки колектор во кој се формира непропустлив слој. Низ овие седименти се среќаваат прослојци на песочна глина и чакал, со вкупна дебелина од 30 м, и истите се однесуваат како непропустливи слоеви. Нивоата на овие непропустливи слоеви се различни, и се во тесна зависност од степенот на инфилтрација и површинското ниво на вода.

Нивото на подземни води во овие седименти е ниско под површината на теренот и е во хидрауличка врска со нивото на водата на реките.

4.1.2 Хидролошки карактеристики

Анализираната област припаѓа на водостопанското подрачје Долен Вардар. Главната водна артерија на теренот е реката Вардар кон која течат притоците: Старата река, Стрковски дол, Голема и Мала Јаворица, Сименска река, Петрушка река, како и останатите теченија на вода лоцирани во главно на десната страна на реката, додека на левата страна, поголеми притоки на реката Вардар се следните: Челевечка река, Стојков дол, Аразлиска река, Муштеница, Кошаречка река, Лутковска река и Анска река. Петрушка река, која е најголема притока на Вардар, на својата десна страна се формира со нејзините притоки: река Калица, Старата река, Габровска река и река Варница. Поголемиот дел од речните теченија се постојани, но се со слабо количество на вода, а само мал дел од нив се времени.

Со Просторниот план на Република Македонија на територијата на Републиката дефинирани се 15 водостопански подрачја (ВП): ВП Полог, Скопје, Треска, Пчиња, Среден Вардар, Горна Брегалница, Средна и Долна Брегалница, Пелагонијаг, Средна и Долна Црна, Долен Вардар, Дојран, Струмичко Радовишко, Охридско - Струшко, Преспа и Дебар.

Оваа поделба овозможува пореално да се согледаат расположивите и потребните количини на вода за одреден регион.

Планскиот опфат, се наоѓа во водостопанското подрачје (ВП) Среден Вардар. Ова подрачје го опфаќа сливот на реката Вардар од вливот на реката Пчиња до водомерниот профил Демир Капија. На ова ВП припаѓаат сливовите на реките Тополка, Бабуна, Луда Мара, Бошава, Отавица и Иберијска Река, но не и сливовите на реките Брегалница и Црна Река.

Површинските води се најзначајни за подмирување на потребите од вода, но нивната распределба на територијата на Македонија е

неравномерно. Во Републиката потенцијалот на површинските води е диктиран од појавата, траењето и интензитетот на врнежите. Поради морфолошката, хидрогеолошката и хидрографската структура на просторот врнежите брзо се концентрираат во речната мрежа и истекуваат. Површинското истекување за сливните подрачја во Републиката има вредност од 26,2 л/с/км² за реката Радика до 3,1 л/с/км² за сливот на реката Струмица. На реката Вардар по течението вредноста на површинското истекување се намалува од 17,4 кај мерниот профил Радуш, преку 13,6л/с/км² кај Скопје до 6,3 л/с/км² кај мерниот профил Демир Капија.

За подобрување на режимот на водите, односно за целосно искористување на хидролошкиот потенцијал на водотеците, во ВП Среден Вардар изградени се акумулациите Младост на реката Отавица и Лисиче на реката Тополка. Основна намена на водите од акумулацијата Младост е наводнување на обработливите површини, заштита од поплави и нанос.

Акумулацијата Лисиче треба да обезбеди вода за водоснабдување на градот Велес. Во идниот период во ВП Среден Вардар се предвидува изградба на акумулациите: Велес, Бабуна II, Згрополци, Градско, Кукуречани, Криволак, Дуброво и Демир Капија на реката Вардар и акумулациите Бабуна на р. Бабуна и Венец на р. Изворчица.

Изградбата на објекти за производство на електрична енергија од обновливи извори ќе допринесе за подобрување на енергетската покриеност на регионот во согласност со принципите на еколошко и одржливо искористување на природните ресурси.

4.1.3 Климатски и микроклиматски услови на регионот

И покрај сегашниот висок систем на човековите достигнувања на полето на науката и техниката, климата е значаен фактор во повеќето стопански гранки, особено во земјоделството, водостопанството, туризмот и др. Се прават обиди за вештачко влијание врз климата на одделни подрачја. Некои резултати веќе се постигнати во менувањето на одделни климатски карактеристики, како што се стимулирањето на врнежите, спречувањето на градоносните процеси и сл. Но, сепак климата со сите свои природни обележја и понатаму ја условува стопанската и животната активност на човекот.

Дистрибуцијата на загадувачките материи покрај другото зависи и од метеоролошките прилики како што и тие влијаат на промената на климата.

Емисијата и нивото на загадувачките материи се во функција на:

- температурата на воздухот
- воздушните струења
- облачноста
- атмосферските талози (врнежите)
- влажноста на воздухот.

На територијата на општина Демир Капија застапени се посебни климатски карактеристики. Ова е еден од најтоплите региони во Република Македонија. Климатските карактеристики на анализираното подрачје се

презентирани врз основа на податоците од метеоролошката станица Демир Капија.

Медитеранската клима од Солунскиот залив навлегува во Гевгелиско-Валандовската долина и се шири долж реката Вардар до северот на Демир Капија. Медитеранското влијание ги утврдува главните карактеристики на климата на областа во целина, како и некои одделни климатски елементи. Медитеранското влијание во Тиквешката долина (северно од Демир Капија) е помалку манифестирано отколку во Гевгелиско-Валандовската долина. Демиркаписката клисура ја претставува природната граница за Медитеранското влијание долж реката Вардар. Поради Медитеранското влијание, климата се карактеризира со модифицирана Медитеранска клима. Меѓутоа, климата на Демир Капија покажува транзиција кон континенталната клима со силно суб-Медитеранско влијание.

Генерално, климата е полусушна, со исклучок на периодот (јули-септември). Врнежите се повисоки во есенскиот отколку во пролетниот период. Периодот на врнежи е од ноември до март.

Просечната годишна температура во Демир Капија е 13.5°C. Подрачјето се карактеризира со највисока просечна јануарска температура на воздухот во Република Македонија. Само во јануари во Демир Капија и Гевгелија, просечните минимални температури се пониски од 0°C. Апсолутните минимални температури прикажуваат дека температурите може да се симнат речиси до 20°C. Температурите под точката на смрзнување беа измерени во сите три метеоролошки станици за време на периодот од октомври до април.

Просечните максимални годишни температури се над 20°C. Апсолутната максимална температура е особено висока. Овие вредности исто така се највисоки за Република Македонија. Максималната температура измерена во Демир Капија е 43.6°C.

Годишното количество на врнежи во Демир Капија изнесува 561.0 мм. Максималните врнежи се регистрирани во ноември. Минималните врнежи се регистрирани во летниот период, односно во јули и истите изнесуваат 32.5 мм. Ветровите се важен климатски фактор. Тие ги претставуваат најкарактеристичните одбележја на областа помеѓу Демир Капија и Гевгелија. Нивната насока на движење е утврдена од морфопластиката на регионот. Најчести се јужните и северните ветрови.

Јужните ветрови носат топлина во зимскиот период бидејќи носат топла морска воздушна маса. Северните ветрови се ладни и носат ладен континентален воздух. Ветровите од север-запад (Вардарец) и од југоисток (Југ) доминираат во Демиркапискиот регион. Вардарец е најчест во лето (јули, 237 ф) иако истиот е присутен во текот на целата година со висока фреквентност. Просечна месечна брзина на Вардарецот е 1.9 м·с⁻¹ во октомври до 2.8 м·с⁻¹ во февруари и март, додека неговата максимална брзина е 15.5 м·с⁻¹. Југ е втор по фреквентност во Демиркапискиот регион после Вардарец. Истиот дува долж реката Вардар и се карактеризира како топол ветер. Овој ветер е присутен во текот на целата година, а особено во април, март, и ноември. Просечната брзина во септември на Југ е константна

и варира од 4.5 м·с-1 до 7.1 м·с-1 во декември. Ветровите со различни насоки во Демиркапискиот регион не се толку изразени со исклучок на источниот ветер (тој е на трето место според фреквентноста). Неговата просечна месечна брзина варира од 4.5 м·с-1 во јули до 7.0 м·с-1 во јануари.

4.1.4 Демографски карактеристики

Територијата на Општина Демир Капија е поделена на урбан дел и рурален дел, во урбаниот дел е сместен градот Демир Капија. Во руралниот дел од општина Демир Капија се наоѓаат 14 села, и тоа: Барово, Бесвица, Бистренци, Драчевица, Дрен, Иберли, Клисуре, Кошарка, Копришница, Корешница, Пржедово, Стрмашево, Челевец и Чифлик.

Според извештајот од последниот Попис од 2021 година во општина Демир Капија вкупно резидентно население е 3777, од кои:

Вкупно население 3777

Мажи 1949

Жени 1828.

Во споредба со минатиот Попис од 2002 година се бележи значително намалување на населението од 768 жители помалку или 20,33%.

Во општина Демир Капија според Пописот од 2021 година има 1443 домаќинства и 2219 станови.

4.1.5 Стопанство

Во општината во 2020 година има 91 претпријатија од кои 61 микро претпријатија, 26 мали и 1 големо претпријатие. Во однос на 2010 година има намалување на вкупниот број на активни претпријатија кое пред сè се должи на намалувањето на бројот на мали претпријатија. Исто така, битно е да се напомене дека во 2020 година има и големо јавно претпријатие кое има повеќе од 250 вработени. Од структурата на претпријатијата може да се види дека 99% се микро и мали претпријатија.

Активни деловни субјекти по големина, состојба 31 декември 2021:

Година	Големина на претпријатијата				
	Микро	Мали	Средни	Големи	Вкупно
2010	56	63	0	0	119
2020	61	29	0	1	91

Извор: Државен завод за статистика

Гледано по однос на сектори на дејност НКД Рев2 може да се забележи дека намалувањето на претпријатијата е поради намалувањето на активните претпријатија во секторите: земјоделство, шумарство и рибарство; Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли, додека зголемување може да се забележи само во градежништвото и во стручни, научни и технички дејности.

Активни деловни субјекти сектори на дејност НКД Рев2, состојба 31 декември 2020:

Сектор	2010 г	2020 г
Земјоделство, шумарство и рибарство	11	9
Преработувачка индустрија	11	6
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	0	1
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад, санација на околината	1	1
Градежништво	3	5
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	45	32
Транспорт и складирање	13	13
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	12	6
Информации и комуникации	1	1
Стручни, научни и технички дејности	0	3
Административни и помошни услужни дејности	3	0
Јавна управа и одбрана; задолжителна социјално осигурување	1	1
Образование	1	1
Дејности на здравствена и социјална заштита	9	5
Уметност, забава и рекреација	2	1
Други услужни дејности	6	6
Вкупно	119	91

**Извор: Државен завод за статистика*

Во Општина Демир Капија се развиени повеќе индустриски зони во кои функционираат претпријатија за: производство, монтажа и сервис на резервни енергетски системи, дизел мотори, телекомуникациски шалтери и останато, винарија, сепарација и сончеви фотоволтаични центриали и др.

Туризам

Туризмот за општина Демир Капија претставува една од најзначајните гранки, кој има големо влијание врз развојот на општината гледано од културен и социо-економски аспект. За развојот на туризмот на територијата на општината, Општина Демир Капија има изработено Стратегија за развој на туризмот во Општина Демир Капија 2020-2024, во која е детално обработена методологијата за развој на туризмот. Најзначајни туристички локалитети со кои општина Демир Капија може да се пофали се: природните туристички атракции:

Демиркаписката клисура на реката Вардар претставува една од најпознатите клисури на Балканот, долга е 31,5 км сметано од утоката на реката Бошава до селото Удово. Демиркаписката клисура е оградена со планини, и тоа од источната страна е со огранците на Конечка и Градешка Планина, а на западната со Краставец и Кожуф. Страните на некои места во клисурата се високи и до 900 м, а на Карадак и Трнка Рид и до 1000 м. Клисурата е изградена во мезозојски варовници со старост од периодите јура и креда. Варовниците имаат сива до отворени сина боја и на влезот на клисурата вертикално се издигаат со пад од 85 степени. Во Демиркаписката клисура се чувствува влијанието на средоземна клима и како последица на тоа се развила специфична вегетација. Во клисурата се среќаваат и разновидни диви животни како што се срна, зајак, лисица, куна, јазовец, волк, еребица и др. освен нив во водите на реката Вардар живее и сомот. Во клисурата постојат и подземни карстни облици. На територијата на општината има поголем број на пештери од кои најпознати се Бела Вода и Горни и Долни Змејовец.

Пештерата Бела Вода е расположена покрај стариот пат за Гевгелија. Вкупната должина на пештерските канали изнесува 955 м. Дното на долниот канал постепено се издига, на места се проширува во галерии, а некаде има урнати карпи од таванот, кој го одделува од горниот канал. Горниот канал на некои места има пештерски налит. Долниот канал е млад по својот постанок и по дното има песоци, што укажува на повремени водотек низ пештерата. На крајот на каналот се наоѓа Маргаритно Езеро со пречник од 8 м x 12 м и различна длабочина од 4 м до 8 м. Од фауната во Бела Вода особено има лилјаци, разни видови на пештерски пајаци и други инсекти. Во сифонските делови на пештерата се јавуваат повремени езера. Создадена е со карстна ерозија во варовнички карпи со јурска старост, односно карпи стари околу 160 милиони години. Пештерата Бела Вода е посетувана од студентите на Институтот за географија, спелеолози и месното население. Постои интерес за вештачко проширување и преуредување на влезниот дел од пештерата, со што би се изгубила автентичноста на овој интересен спелеолошки објект. За таа цел, Бела Вода е ставена на листата за прогласување на заштитено подрачје.

Пештерата Змејовец е составена од два дела: едниот дел е поголем со должина од 150 м и има тркалезна форма, а другиот е помал и има 40 м. Пештерата е богата со украсни предмети: драпери, сталактити и сталагмити, со што може да се споредува со Постоинската Јама во Словенија. Отворот на Змејовец е голем, но затоа два и пол километри треба да се оди пеш.

Реката Вардар е најголемата река во Република Македонија со должина од 388 км и нејзиниот речен слив опфаќа површина од приближно 25 000 км. Долината и течението на реката Вардар претставуваат многу важен предел за земјата, од економско-стопански, сообраќаен и военостратешки аспект. Во минатото по реката Вардар се одвивала трговија и по воден пат со сплавови и чунови (гемии), најчесто на потегот од Велес до Солун. Денес реката не е пловна, иако има некои идеи таа повторно да се направи пловна. Во денешни услови, покрај реката се изградени патеки за спортување, рекреација и пешачење, нуди можност за риболов и претставува важен мотив за туристичка посета.

Долината на кактусите Месност која се наоѓа веднаш над селото Клисуре кое е послано со тепих од прекрасни кактуси засадени од семето кое го донесле птиците преселници. Погледот кон ридот плени со шаренилото кое ја создава црвено-зелената прекривка на малите линиски наредени растенија - зелени бодликави листови со црвени торбички во кои е сместено семето, а на лето расцутуваат и прекрасни жолти цветови. Кај нив цутењето трае долго и може да се повторува во текот на годината. Медитеранската клима во овој регион е само уште една поволност за нивно ширење во просторот, а зачудувачки е што овие прекрасни билки преживуваат и во зима кога насираат над снежното белило. Надополнето со недопрена природа во околината на долината, старите јавори во селото и природните извори се голем потенцијал за привлекување домашни и странски посетители.

4.1.6 Културно и природно наследство

На подрачјето на катастарската општина Бистренци, кое е предмет на анализа има евидентирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

- Археолошки локалитет Велува, Бистренци, доцноримски период;
- Археолошки локалитет Дубљани, Бистренци, од хеленистички до доцноримски период;
- Археолошки локалитет Корминиш, Бистренци, римски период;
- Археолошки локалитет Копанец, Корешница, доцноантички период и среден век;
- Археолошки локалитет Корлиениш, Корешница, доцноантички период;
- Археолошки локалитет Падарница, Бистренци, доцноримски период;
- Археолошки локалитет Св. Илија, Бистренци, среден век.

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на катастарската општина, евидентирани се следните локалитети: КО Бистренци, населба.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

4.2 Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината.

Со оглед на тоа што во планираниот простор до сега не се вршени мерења, следења и истражувања на основните витални компоненти воздухот, водата, тлото, бучавата и тврдиот отпадок, пореметувањата во екосистемот во целост не можат да се откријат, а оценката за состојбите произлегува исклучиво од дејствувањето на човекот и неговите активности во овој простор.

Квалитет на воздухот

Согласно Директивите на Европската Унија, загадувањето е непосредно или посредно внесување, како резултат на човековите дејствија, на материи, вибрации, топлина или бучава во воздухот, водата или во почвата, кои што можат да бидат штетни по човековото здравје или по

квалитетот на животната средина, од кои што може да произлезе штета по материјалниот имот или кои што ги нарушуваат или влијаат врз природните убавини и другите легитимни начини на користење на животната средина.

Квалитетот на воздухот е еден од поважните чинители на кои треба да се внимава при планирање на просторот заради спречување на деградација на истиот со имплементација на планскиот документ.

Влијанието на токсичните гасови може да остави последици на луѓето кои се директно и долговременно изложени на истите и тоа преку нивното директно дејство (вдишување) и индиректно. Чадот, на пример, дејствува претежно на дишните органи, на кожата и слично, а јаглеродните оксиди делуваат како силни отрови и антиоксиданти.

Најголем загадувач на воздухот се домаќинствата што користат фосилни горива за загревање во зимскиот период (дрва, јаглен и нафта).

Како загадувачи се јавуваат и превозните средства (старите автомобили, автобуси, мопеди) кои важат за мобилни извори на загадување, како фактор треба да се напомене и староста на возилата која во просек изнесува околу петнаесетина година.

Близината на автопатот исто така влијае врз загадувањето на воздухот, особено во летниот период кога се забележува поголема фреквенција на сообраќај.

Во загадувачи на воздухот може да се вбројат и ТЕЦ Неготино и Фени, кои иако не се во Општина Демир Капија, сепак се во непосредна близина.

Квалитетот на водите

Колку водите во одреден простор може да се сметаат за воден ресурс зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и заштитата на живиот свет. Водата како ресурс ја има многу помалку од присутните води што треба да се има секогаш во предвид при планирањето за нејзино искористување.

За подмирување на потребите на вода најзначајни се површинските води, бидејќи тие се најраспространети, најблиски се до местата на човековата активност, обезбедуваат живот и развој на екосистемот.

Издашноста на подземните води зависи од климатските, морфолошките и хидрогеолошките карактеристики на просторот. Овие води поради посебниот квалитет се значајни и може да бидат корисни за покривање на потребите од вода.

Република Македонија зафаќа дел од сливовите на р. Вардар, р. Црн Дрим и р. Струмица. На целата нејзина територија 84% од водите се домицилни, а само 16% се надворешни води кои доаѓаат во Републиката. За подобро согледување на расположливите и потребни количини на вода територијата на Републиката е поделена на 15 водостопански подрачја во основните сливови на реките: Вардар, Црн Дрим и Струмица.

Планската определба за заштита на водите е да се зачува високиот квалитет на извориштата на вода, да се подобри квалитетот на површинските и подземните води и да се доведат во законски пропишаниот квалитет. Приоритет во заштитата имаат водите од 1 и 2 класа од кои е предвидено да се врши водоснабдување на населението места. Заштитата на квалитетот не може да се оствари парцијално, таа е сплет на технолошки, водостопански и економско-организациони мерки и континуирана работа.

Загадувањето на водите во животната средина се должи на испуштање на ефлуенти од домаќинствата, индустријата, рударството, земјоделието, неуредените депонии и сообраќајниците. Количествата на комунални отпадни води се најголеми во градовите.

Како најзначаен извор на водоснабдување се јавуваат акумулациите и површинските води кои се најзначајни за задоволување на човековите потреби за вода. Акумулациите зафатени од различни типови на брани овозможуваат користење на нивната вода како за водоснабдување на општината така и за наводнување на земјоделските површини. Значењето на површинските води е поради тоа што се многу распространети на територијата на општината, а како протечни води најголема улога играат водотеците на реките Вардар, Дошница и Бошавица.

Снабдувањето со вода и останатите комунални дејности во Општина Демир Капија се под ингеренции на Јавното претпријатие Бошава. Со одлука на Советот на Општина Демир Капија одржана на 23.06.1997 година е извршено преземање на основачките права спрема Јавното претпријатие Бошава од Општина Неготино на Општина Демир Капија. Преземањето на основачките права за ЈКП Бошава се заснова врз основа на член 7 и член 8 од Законот за уредување на односите меѓу новите единици на локалната самоуправа и единиците на локалната самоуправа од кои произлегуваат („Сл. Весник на РМ“ бр. 59/96), член 29 точка 6 од Законот на локална самоуправа („Сл. Весник на РМ“ бр. 52/95) и член 42 точка 29 од Статусот на општина Демир Капија (Службен гласник на Општина Демир Капија бр. 2/97).

ЈКП Бошава според годишната Програма за работа и развој за 2022 година ќе ги опфати следните работи и активности:

- Снабдување на населението, стопанските субјекти и останатите претпријатија и институции со здрава вода за пиење и одведување на урбани отпадни води;
- Собирање и изнесување на комуналниот цврст отпад и складирање на истиот на Градската депонија и нејзино уредување и одржување;
- Управување со Градските гробишта;
- Уредување и одржување на јавни зелени површини, во град Демир Капија;
- Стопанисување со Градскиот пазар;

Други работи и активности, за кои ќе се јави потреба во тековното работење, а не се предвидени со годишната програма.

Квалифиците на почва

Земјоделската површина во општина Демир Капија изнесува 8851 ха од кои 1838 ха се обработлива површина во која во најголем дел се ораници и бавчи во кои најзастапени се житни култури и лозовите насади. Во интерес на развивање на земјоделството се наметнува потребата од самостојно здружување на земјоделците. На тој начин со поднесување на конкретни иницијативи и организирање на официјални состаноци со локалните власти ќе се влијае на подобрување на сегашните состојби во земјоделството и подобрување на комуникацијата и соработката помеѓу земјоделците и локалната самоуправа.

Преглед на вкупните површини на Општина Демир Капија по категории на користење на земјиштето:

Намена на земјиштето	Тип на сопственост		Вкупно (ха)
	Државна (ха)	Приватна (ха)	
Ораници и бавчи	1498	1180	2678
Овоштарници	24	22	46
Лозја	236	409	645
Ливади	80	4	84
Обработлива површина	1838	1615	3453
Пасишта	7013	279	7292
рибници		1	
Трстици и бари			
Земјоделска површина	8851	1894	10745
Шумско земјиште	17498	135	17633
Неплодно земјиште	3465	458	3923
Вкупна површина	29814	2487	32301

Резиме на состојбите и проблемите во тематската област Почва:

- Потребна од поголема соработка помеѓу земјоделците и локалната самоуправа.
- Појава на нелегални индустриски и индивидуални објекти на обработлива површина.
- Појава на дива сеча.
- Апелирање и едукација за укажување на важноста на стручно губрење со цел постигнување на подобар квалитет на почвата.
- Загадување на почвите со отпадни води како и недоволна испитаност на состојбата на подземните води.

Расширен и животински свет

Шумските предели и појаси настануваат во клисурите, како и во суводолите и долините на областа со термофилен кермес даб. Овие живеалишта пенетрираат од најниските делови на долиниот дел на општина Демир Капија.

Заедницата на даб на подрачјето е деградирана заради антропогените активности. Има и други видови на растителни заедници во зоната на

pseudomaquis. Овие заедници се поврзуваат со различни видови на деградација или развој на почвата. Поради тоа, заедницата *Paliuretum submediterraneum* (Riz., prov.) е карактеристична за високо деградираните живеалишта, *Phillyreo-Carpinetum orientalis* се појавува на карпестите места итн.

Повеќето од животинските видови кои живеат се карактеристични за сувите и топлите региони т.е. Медитеранските, најмногу подземни. Животните од густите зимзелени дабови предели повеќе го претпочитаат отворениот терен во заедницата.

Цицачи - карактеристични видови се кафениот зајак (*Lepus europeus*), црвената лисица (*Vulpes vulpes*), волкот (*Canis lupus*), златниот чакал (*Canis aureus*), дивниот вепар (*Sus scrofa*) итн.

Птици - во оваа област има голем број на видови, што се должи на високиот број на видови кои се размножуваат (50), но и на големиот број на видови кои тука се хранат, особено птиците грабливки.

Карактеристични видови за овој вид на живеалишта се две Медитерански видови на птици, ретките *Cercotrichas galactotes* и Сардинското коприварче (*Sylvia melanocephala*). Ретка птица грабливка е *Circaetus gallicus*. Чести видови се *Emberiza cirrus*, сеница (*Parus lugubris*), ќос (*Turdus merula*), сојка (*Garrulus glandarius*), субалпското коприварче (*Sylvia cantillans*) итн.

Влекачи - карактеристични и ретки видови се Турската боа (*Eryx jaculus turcicus*) и Европскиот безног гуштер (*Ophisaurus apodus*), додека чести видови се Балканскиот зелен гуштер (*Lacerta trilineata*), Грчката желка (*Testudo graeca*), сидниот гуштер (*Podarcis erhardii riveti*), змија (*Vipera ammodytes*), западна четирилинска змија (*Elaphe quatuorlineata*), змија (*Coluber najadum*) итн.

Амфибии - поради сувите услови во живеалиштето, вкупниот број на амфибии е низок и нема карактеристични видови. Чест вид е Европската зелена жаба (*Bufo viridis*).

Безрбетници - *Pseudomaquis* е единствен вид на живеалиште во Република Македонија од аспект на составот на фауната на безрбетници. Голем дел од карактеристичните видови на областа се дистрибуирани во јужните делови на Република Македонија, долж реката Вардар и нејзините притоки. Најчести и карактеристични видови се стоногалките *Scolopendra cingulata* и *Lithobius* spp., шкорпијата *Mesobuthus gibbosus*, пајациите од фамилијата *Lycosidae* (*Hogna radiata*, *Lycosa vultuosa*).

Што се однесува до дневните пеперутки (*Rhopalocera*), најкарактеристични видови во ова живеалиште се: *Ipheclides podalirius*, (*Papilionidae*), одредени сатиридни видови (*Hipparchia fagi*, *Maniola jurtina*, *Neohipparchia statilinus*) и пиеридни видови (*Pontia edusa*, *Pieris mannii*, *Aporia crataeg*, *Euchloe ausonia*). *Colias crocea*, *Gonepteryx rhamni*, *Polyommatus icarus* и *Maniola jurtina* може да се најдат во многу различни живеалишта вклучително со *pseudomaquis*.

Фамилијата *Carabidae* е претставена со многу термофилни видови: *Zabrus brevicollis*, *Pachycarous atrocoeruleus*, *Carterus dama*, *Harpalus* spp., *Ophonus* spp., *Carabus graecus morio*, *Carabus preslii jonicus*, *Carabus coriaceus emgei*.

На отворените места во џбуностите шуми има многу ортоптероидни видови како што се *Ancistrura nigrovittata*, *Poecilimon macedonicus*, *Saga natoliae*, *Acrida* sp., *Dociostaurus marrocanus*, итн.

Општински

Собирањето на отпадот во општина Демир Капија го извршува Јавното комунално претпријатие Бошава. Општинската услуга, организирано собирање и одлагање на отпадот ја користат околу 80% од жителите и 90% од правните субјекти, а отпадот се собира од 26 локации - собирни места. Организирано собирање на комуналниот отпад од домаќинствата и правните субјекти се врши во следниве населени места:

- Демир Капија
- Корешница
- Бистренца
- Прждево
- Чифлик
- Локалитет и викенд населба Дошница.

Жителите на овие населени места и правните субјекти преку општински проект добија бесплатни 120л пластични канти. Во сите населени места се поставени алуминиумски контејнери од 1.1 м³ за мешан комунален отпад. Иако на ЈКП Бошава преку општински проекти и е обезбедена комунална опрема за селекција на отпадот, контејнери за одлагање на отпад од хартија и пластика во 2018 година, сеуште нема започнато со активноста селекција на отпадот.

Во општината постои одлагалиште за отпад, м.в. Кош на околу 2 км западно од општинскиот центар. Одлагалиштето за отпад е со површина од 40.000 м² од кои се искористени околу 30.000 м², оградено е, има обележан влез и ова место комуналниот отпад се одлага 30 години.

Може да се каже дека во општината постои делумна селекција, односно правните субјекти кои што пуштаат на пазар производи, според Законот за управување со отпад од пакување имаат склучено договори со лиценцирани компании за подигнување на отпад од стакло, хартија, пластика, мета, дрво. Преку проект подржан од амбасада на Република Полска и Бирото за рамномерен развој во 2018 година набавени се 990 пластични канти од 120л, 35 алуминиумски контејнери од 1,1 м³, 14 пластични контејнери од 1,1 м³ за одлагање на отпад од хартија, пластични контејнери од 1,1 м³ за одлагање на отпад од пластика вкупно се 19 од кои 14 се набавени како донација од Полската амбасада и 5 се донирани од компанијата Пакомак.

Во 2021 година преку Бирото за рамномерен развој и центарот за развој на Вардарскиот плански регион набавено е комунално возило со капацитет од 7 м³ +1,1 м³, така што во моментот ЈКП Бошава располага со две комунални возила за собирање на отпад со ист капацитет. Во 2021 година преку Бирото за рамномерен развој и центарот за развој на Вардарскиот плански регион набавено е комунално возило со капацитет од 7 м³ и 1,1 м³, така што во моментот ЈКП Бошава располага со две комунални возила за

собирање на отпад со ист капацитет. Во моментот не постои алтернативен систем за одлагање на отпадот, се до моментот на воспоставување на регионален систем за собирање и постапување со отпадот и со овој систем е предвидено воспоставување селекција на отпадот и изградба на претоварна станица. Општина Демир Капија сеуште е во првата фаза на децентрализацијата и нема воведено дополнителни даноци за депонирање на отпад, а и даночната политика во Република С. Македонија се креира на централно ниво.

Главни проблеми кои се среќаваат во овој сектор се: недоволна совесност кај дел од локалното население за постапување со отпадот, посебно градежниот шут, кабастиот отпад и отпадот од електрични уреди, во смисла на нивно одлагање на несоодветни места, т.е. најчесто пороите и суводолиците во општината, иако постои можност за користење на услуга од ЈКП Бошава за подигнување на градежен шут и кабаст отпад со претходна најава. Во однос на искористувањето на отпадот за добивање на енергија може да се напомене дека во Општина Демир Капија работи приватна компанија која што врши преработка на неопасен отпад од преработено грозје од винариите, при што се користи семката за производство на брикети за огрев и фертилизатор за почва.

Општина Демир Капија има големо ниво на влијание врз секторот за постапување со отпад затоа што под нејзина надлежност е издавањето на Б-интегрирани дозволи и Елаборати за влијание од дејност врз животната средина, увид во работата на комуналното претпријатие.

Податоци за типот на отпад кој се собира во Општина Демир Капија:

Тип на отпад	Собрана количина на годишно ниво	Забелешка
Комунален	880 t	
Медицински	400 kg	
Кабаст отпад	/	

Сооднос на количината на произведен отпад и бројот на жители во Општина Демир Капија:

Вкупна количина на собран отпад на годишно ниво	Број на жители	Вкупна годишна количина на произведен отпад [kg/a]	Отпад по жител [kg/по жител]
/	3777	880000	2323

Бучава

Проблемот на бучава на подрачјето на општина Демир Капија досега не е анализиран и истражуван. Во овој регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај;

- Производни и деловни процеси;
Бучава од ентериерно потекло (стамбени згради, трговско деловни центри и сл).

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општина Демир Капија и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина каде се евидентирани клучните проблеми и предложени се мерки во облик на Акционен план за нивно надминување.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Елементи на СОЖС

Проблемите со генерирање на отпадот се разгледуваат како влијание врз површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и создавањето на стакленички гасови (климатски промени).

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на Стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС. На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од зголемен сообраќај Немање квалитетна медицинска база на податоци во однос на заболувањата предизвикани од загадувањето на воздухот	x x
Вода	Неконтролирано трошење на питка вода Нецелосен мониторинг за квалитетот и квантитетот на површинските, подземните и отпадните води	x x
Отпад	Постоење на диви депонии Непостоење депонија за отпад штетен по здравјето на луѓето	x x
Почва	Загадување на почвата (особено во индустриската зона на општината) Диви депонии на територијата	x x
Предел	Узурпација и деградација на просторот Недоволна застапеност на паркови и зелени површини	x x
Население	Ниска еколошка свест кај граѓаните во општината Невработеност	x x
Климатски фактори	Користење на јаглен и нафта за затоплување	x
	Непостоење стратегија за искористување на алтернативни извори на енергија	x
Материјални добра	Постоење на бесправни градби	x

Сегашни проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

При реализација на Планскиот документ за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија се разгледува опцијата без да се спроведе планска активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај доколку планот не се спроведе, се очекуваат следниве последици:

- Непланско искористување на просторот;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Нема развој на стопанството;
- Намалени приходи во буџетот;
- Слаб социо-економски развој;
- Нарушено здравје на населението;
- Намалена можност за вработување;
- Пораст на миграција;
- Намален животен стандард;
- Трошоците за увоз на струја ќе се зголемат.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија е од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат, општината и државата.

Од особено значење за изготвување на Стратегиската оцена, а воедно и стандардна постапка е да се изанализира варијантата, односно опцијата од неспроведување на планското решение со што состојбата би останала во првобитната состојба. Во тој случај се очекува дека фактичката состојба на теренот воопшто нема да се промени и економската пасивност ќе продолжи.

Овие аспекти се земаат со цел да се изнајде најповолното решение кое ќе придонесе за заштитата на животната средина и здравјето на човекот.

Со реализирање на планскиот опфат се очекуваат неколку позитивни аспекти:

- Рационално искористување на просторот преку реализација на одржливи плански содржини;
- Поволна географска положба;
- Добри микроклиматски услови;
- Искористување на економскиот потенцијал на суровинската основа за производство на финален/енергетски производ;
- Развој на индустријата преку користење на суровинската основа во планскиот опфат;
- Отварање нови работни места;
- Подобрување на енергетскиот биланс /пораст на производството на енергија;
- Зголемување на енергетската сигурност;
- Зголемување на учеството на нови одржливи извори на енергија во снабдувањето со енергија, односно во енергетскиот биланс;
- Пораст на енергетската ефикасност;
- Зголемување на енергетските капацитети од обновливи извори;
- Подобрување и одржливо производство и снабдување со електрична енергија и топлина;
- Намалување на увозната зависност од енергија;
- Енергетска сигурност;
- Намалување на емисиите на стакленички гасови;
- Либерализација на пазарот;
- Зголемен степен на урбанизација со максимално, рационално и одржливо искористување на просторот и
- Реализирање на плански содржини во функција на директни /индиректни економски ефекти.

Со реализација на планот се овозможува локацијата да прерасне во единствена интегрирана просторна и функционална целина, која ќе овозможи одржив развој на локалната и национална економија со потенцијал за привлекување на интересот на домашните и странските инвеститори во планскиот опфат и пошироко во планскиот регион.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Појавите кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија може да се анализираат од негативен и позитивен аспект.

Извештајот за Стратегиска оцена ги зема во предвид влијанијата врз сите медиуми на животната средина, биолошката разновидност, природата, пределот, културното наследство, луѓето како и влијанијата врз социо-економските потенцијали во општина Демир Капија.

Извештајот за Стратегиска оцена не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од глобален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните негативни влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оцена на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина, што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оцена на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кој вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на предвидените содржини од планскиот опфат, не само што ќе ја запрат економската миграција на локалното население, туку и ќе предизвика позитивен стимул на демографскиот развој. Исто така, ќе има долгорочно позитивно влијание и на зголемувањето на наталитетот, како уште еден позитивен елемент во функција на демографскиот развој. Инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе го зголемат животниот стандард и квалитетот на живеењето.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на планскиот опфат, не се очекува истиот да предизвика негативни влијанија врз здравјето на локалното население, бидејќи класата на намена (производство на електрична енергија од обновливи извори) спаѓа во класа на намена, која нема значајно влијание на човековото здравје. Во текот на изградбата се очекуваат краткорочни влијанија, како резултат на појавата на бучава, емисии во воздухот и појава на прашина.

Во текот на работата на биогасната централа може да се очекува појава на бучава од работа на дел од опремата на биогасната централа (транспортери, мешалки, гасниот мотор и дизел агрегатот), како и од движење на возилата за утовар и истовар.

Во текот на работата на биогасната централа може да се очекува минимално испуштање на гасови од функционирањето на дел од опремата и транспортните средства (возилата), односно минимално зголемување на количината на прашина, која ќе се крева во воздухот во текот на движењето на механизацијата, односно утоварот/истоварот и сл.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се направи во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина, што се законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на планот за изградба на објекти за производство на енергија во општина Демир Капија ќе има позитивно влијание врз социо-економските и демографски развој на општината, зголемено и одржливо искористување на обновливите извори на енергија, помал увоз на електрична енергија, отварање на нови работни места, зголемување на стапката на економскиот раст, услови за искористување на економскиот потенцијал/сировинската база за оранжериско производство, стимулирање на развојот на останатите дејности, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата, подобрување на квалитетот на живеење и сл., зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура и рационално и одржливо искористување и уредување на просторот.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со планот за изградба на објекти за производство на енергија, во општина Демир Капија не се очекуваат особени влијанија врз амбиентниот воздух. Одредени краткорочни влијанија врз квалитетот на воздухот се очекуваат во време на градба -изведба на земјани и градежни работи, при што се очекува појава на прашина, како фугитивна емисија на најситни честички на прашина и песок.

Во време на градежната фаза треба да се очекува:

- Повремено загадување на воздухот од местата на изведба на градежните активности, од градежните материјали, кои ќе се користат и од видот на транспортот на градежните материјали;
- Целата градежна механизација за време на подготовката на теренот ќе има негативно влијание врз квалитетот на воздухот;
- Главен загадувач на воздухот за време на градежните активности ќе биде прашината предизвикана од копање, набивање на тлото, транспортот на ископаната земја, односно земјените работи.

Според класите на намена во планот, не се очекува да се наруши квалитетот на воздухот.

При редовна работа на биогазната централа не се очекува влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух, бидејќи процесот на производство ќе се одвива во затворен систем, а може да се говори и за извесно подобрување на амбиентниот воздух.

Во текот на работата на биогазната централа може да се очекува минимално испуштање на гасови од работата на дел од опремата (оџак на гасниот генератор) и транспортните средства (возилата), при утовар и истовар, а нема да има влијание од миризба.

Со работа на биогазната централа се намалува влијанието на миризбата, поради одвивање на процесот на разградување (ферментација на органските материи во ѓубрето) во затворен систем и со контролиран процес.

Влијание на миризбата може да се јави само во посебни инцидентни случаи/ситуации (пожар, хаварија при работа на постројката и сл.).

Евентуалните влијанија ќе бидат детално анализирани при изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска која треба да се реализира во подоцнежната фаза на реализација на планираниот проект.

Влијание врз климатски промени

Со оглед на карактеристиките на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува да има нарушување на квалитетот на амбиентниот воздухот во регионот и пошироко или климатски промени и ќе биде во насока на подобрување на климата.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот опфат и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава.

Во текот на работата на објекти за производство на енергија може да се очекува појава на бучава од работа на дел од опремата на биогазната

центра (транспортери, мешалки, гасниот мотор и дизел агрегатот), како и од движењето на возилата за утовар и истовар.

Со оглед на местоположбата на планскиот опфат, кое е надвор од населено место се смета дека бучавата ќе биде во дозволените граници.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат дефинираните мерки согласно Стратегиската оцена на влијанијата врз животната средина од секоја од посебните активности ќе се намалат очекуваните ефекти од бучава, односно ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание од вибрации

При изведба на градежните активности може да се очекуваат вибрации, но тоа ќе бидат со ограничен интензитет и времетраење.

Во текот на работата на објектите за производство на енергија може да се очекува појава на вибрации од работа на дел од опремата на биогасната централа (транспортери, мешалки, гасниот мотор и дизел агрегатот).

Влијание врз квалитетот на водите

Во текот на конструктивната фаза можно е да дојде до ерозија на теренот, поради работата на градежната механизација при користењето на пристапните патишта и инфраструктурата, како и при отстранување на вегетацијата. При работењето на градежната механизација може да дојде до истекување на масла и нафта, која што може да доведе до загадување на површинските и подземните води.

При редовната работа на биогасната централа и исправното одржување на сите објекти и опрема не може да дојде до негативно влијание врз водите. Влијание на квалитетот на водите може да се јави само во посебни инцидентни случаи/ситуации (пожар, хаварија при работа на постројката и сл.).

Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот се санитарните отпадни води и водите од атмосферските падавини. Ако неправилно се управува со истите може да има влијание врз површинските и подземните води и да го загрозат квалитетот на околното земјиште.

Поцелосна анализа од сите аспекти на влијанијата од врз квалитетот на површинските и подземните води ќе бидат предмет на посебни Студии или Елаборати согласно Законот.

Влијание врз почвата

Евентуалните влијанија врз почвата може да произлезат од несоодветна имплементација на проектот, генерираниот отпад, издувните гасови од градежната механизација и транспортните средства при изградбата на објектите во конструктивната фаза (довод на електрична енергија) и сл.

За да не дојде до нарушување на квалитетот на почвата, потребно е да се спроведе План за управување со отпад во кој ќе се предвидат мерки за управување со отпадот.

Во конструктивната фаза, при изведбата, поставувањето и копањето на канали постои можност од појава на ерозија на земјиштето, набивање на почвата од движење на моторната механизација и загадување на почвата од неправилно управување со отпад (ненавремено подигање на комуналниот отпад може да има влијание врз почвата). Исто така, се очекуваат влијанија врз почвата, при активностите околу расчистување на теренот со вегетација.

Од работата на биогазната централа не се очекува да има некакво влијание врз почвата. Процесот ќе се одвива во затворени услови и не постои опасност од неконтролирано истекување.

Влијание врз почвата може да има привременото одлагање на органски материи како земјоделски нус-производи, остатоци од храна и друго, доколку се одлага врз почвата без посебна заштита и изолација.

Влијание врз почвата може да се јави само во посебни инцидентни случаи/ситуации (пожар, хаварија при работа на постројката и сл.).

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на почвата ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина, што се законска обврска.

Влијание врз пределот

Со имплементацијата на планот за изградба на објекти за производство на енергија, во општина Демир Капија не се очекуваат негативни влијанија врз пределот.

При изградба на објектите и инфраструктурата може да се предизвикаат негативни влијанија врз пределот, како резултат на ископувањето на земјиштето и депонирањето на вишокот земја на несоодветни локации. Ваквите влијанија се очекува да се третираат, како негативни влијанија со ограничен интензитет и времетраење.

Важно е да се истакне, дека со пуштањето во функција на објектите и хортикултурното уредување околу планскиот опфат (садење на појаси од дрвореди и формирање на зелени површини) ќе има позитивно влијание врз пределот.

Влијание врз културното наследство

Културното наследство на регионот е симбиоза на непроценливи материјални и духовни вредности во една урбанистичко-архитектонска целина, сочинувајќи нераскинливо единство на традиционални и уметнички вредности и книжевни, документациони фондови, почнувајќи од праисторијата до денес.

Доколку при реализација на планот дојде до откривање на објекти, односно предмети (целосно зачувани или фрагментирани) од материјалната

култура на Република Македонија, треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19).

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Во текот на изградбата и работата на биогасната централа не се очекува да дојде до негативни влијанија врз биодиверзитетот бидејќи во близина на опфатот нема карактеристична вегетација. Бидејќи со изградбата на објектите не се пресекуваат миграционите патишта на животинскиот свет, може да се заклучи дека дејноста нема негативно да влијае на предметното подрачје.

Влијание врз биодиверзитетот може да се јави само во посебни инцидентни случаи/ситуации (пожар и хаварија при работа на постројката и сл.).

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз флората и фауната ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз материјалните добра

Имплементацијата на планот, во општина Демир Капија ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето во регионот.

Влијание по однос на генерирање на отпад

При реализација на планот за изградба на објекти за производство на енергија, во општина Демир Капија се очекува генерерирање на градежен и земјан отпад. Со планскиот документ предвидено е отпадот при градбата соодветно да се собира и превзема, а дел од него да се искористи во тампонирање на пристапните делови и покривање на ископите. При реализација на проектот се очекува вишок на земја, отпад од пакување и отпад генериран од работниците кои ќе работат на локацијата. Согласно, законската регулатива создавачите на отпад се должни да ги превземат сите заштитни мерки за заштита на животната средина.

Во текот на работата на биогасната централа ќе се создава неопасен отпад (отпад од пакувања, мешан комунален отпад и исцедителни/отпадни води) и отпад од одржување на дизел агрегатот (отпадни масла и мазиви).

Се препорачува сите овие активности да бидат подетално опфатени со изработката на Студиите или Елаборатите согласно Законот.

Влијание од несреќи и хаварии

Можни несреќи и хаварии кои би настанале од имплементацијата на оваа планска содржина е појавата на пожар, елементарни непогоди и други хаварии. Во планскиот опфат се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

За успешно функционирање на заштитата од несреќи и хаварии предвидени се мерки за заштита од пожари, односно сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од пропишаната, со што ќе се овозможи лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема против појавите на пожар и спасување на луѓето. Ивичниците на пристапниот пат мора да бидат закосени, поради лесен пристап на пожарните возила до објектите.

Можни се влијанија од несреќи и хаварии и во текот на работата на биогазната централа (пожар, хаварија при работа на постројката и сл.).

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита на пожар.

Деталната анализа на овие влијанија ќе биде со Студиите или Елаборатите согласно Законот и се обврска да се изготват во подоцнежните фази на реализација на инвестицијата.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Со Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22), како и останатите законски и подзаконски акти се уредени правата и должностите на Република Македонија и на општина Демир Капија, како и правата и должностите на правните и физичките лица, во обезбедувањето услови за заштита и за унапредување на животната средина, заради остварување на правото на граѓаните за подобрување на квалитетот на живеење.

Извештајот се базира на релевантни податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторските студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет и на таа основа предвидува мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската содржина во планскиот опфат.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува следното:

- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Организирање и уредување на просторот со цел да се постигне севкупен развој;
- Утврдување на насоката и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја со помош на стручни упатства од ресорите на земјоделството, шумарството и водостопанството, како и заштитата на животната средина. Неопходно е да се посвети поголемо внимание на планирањето на инфраструктурните коридори и објекти со приоритетно користење на постојните траси и помалку вредни простори;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Помошните и придружните градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати, гориво и други помошни објекти), кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на помали растојанија поради зачувување на пределот и
- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на хортикултурното уредување на просторот, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците, како и

покрај другите инфраструктурни објекти, кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и неговата намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето треба да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови, а кои немаат посебен третман за одржување.

Во зоната на бунарот за снабдување со вода се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад, испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. Бидејќи водоснабдувањето ќе се врши од подземен бунар, пред изведбата на истиот потребно е да се направат хидрогеолошки истражни и пробно експлоатациони работи со кои ќе се утврди издашноста и капацитетот. Исто така, да се направат и испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Утврдено дека предметната локација е внатре во предложеното подрачје Корешница, а притоа е во непосредна близина на непостојан воден тек. Локацијата на предметниот опфат е надвор од рамки на предвидените акумулации согласно Водостопанската основа од просторниот План на Р. Македонија 2002-2020. Од тие причини, при изготвување на проектната документација, од аспект на заштита на водите, а во согласност со Законот за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21), треба да бидат исполнети следните критериуми од аспект на заштита од водите:

- Заради заштита и одржување на природните и уредените речни корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите, забрането е, освен со дозвола или согласност изградба на постројки и објекти во заштитениот крајбрежен појас во широчина од 50 метри зад линијата на допирањето на педесетгодишната вода кај нерегулираните водотеци, односно зад ножицата на насипот кај регулираните водотеци и кај езеро и акумулации, во ширина од 50 метра од линијата на највисокиот утврден водостој.

Заради заштита на коритата и бреговите на природните водотеци, езерата и акумулациите се забранува освен со дозвола или согласност издадена врз основа на закон:

- да се менува правецот на водотекот;
- да се врши градба или зафат кои што би имале негативно влијание врз протокот на водотекот;

- да се градат напречни насипи, прегради, други објекти и насади во коритата на водотеците кои го влошуваат режимот на течението на водите;
- да се сечат дрвја, грмушки и друга вегетација во речните корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите;
- да се вади чакал, песок и камен од корита и бреговите на површински водни тела за да не дојде до влошување на постојниот режим на водите и се предизвикуваат процеси на ерозија или оневозможува користењето на водите;
- да се изгради брана, насип или слична препрека која би имала негативно влијание на протокот на водотекот;
- да се фрлат отпаден материјал (комунален, индустриски и др.), земја, градежен шут, јаловина и слично;
- да се вршат други активности со кои се оштетуваат речните корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите.
- Да се копаат и дупчат бунари на растојание помало од 20 м од ножиците на одбрамбените насипи;
- Да се копаат прокопи и канали по должината на насипот на коритото поблиску од 10 м од внатрешната страна и 10 м од надворешната страна на ножиците на насипот;
- Да се вршат други активности со кои се оштетуваат речните корита брегови на водотеците, езерата и акумулациите;
- Заради заштита и спречување на оштетување на водостопански објекти и постројки, се забранува да се изведуваат градби или да се вршат работи со кои се оштетуваат објектите и постројките;
- Изведувањето на водостопанските објекти и постројки да се врши во согласност со прифатени современи техники и стандарди, прилагодени на научно техничкиот развој;
- Да се спроведат сите неопходни технички мерки за спречување на индиректно испуштање на масла и загадувачки материи и супстанции.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор***

Имплементацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на демографскиот развој и затоа не се предвидуваат мерки за заштита.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје***

Реализацијата на планскиот документ нема да предизвика негативни влијанија врз човековото здравје. Во делот на општи мерки се препорачува воспоставување на систем на собирање, селектирање и отстранување на отпадот, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување, а во текот на градежните постапки, истите да се планираат соодветно за да се редуира времето на користење на опремата, која создава зголемена бучава. Примената на сите предложени мерки, дадени во сите фази на планирање и

изведба на проектот ќе овозможи елиминирање на евентуалните влијанија врз животната средина и здравјето на човекот.

При функционирањето на објектите не се создаваат штетни материи, кои може да влијаат врз животната средина и здравјето на човекот. Глобалната заложба за заштита на човековата средина и посебно за намалување на емисиите на стакленички гасови, увозната зависност на Република Северна Македонија од електрична енергија, како и потребата за обезбедување на поголема разновидност и со тоа сигурност во снабдувањето со електрична енергија, неминовно наметнуваат зголемено учество на обновливите извори во потрошувачката на енергија.

- Мерки за намалување на влијанијата врз соцо-економската состојба

Реализацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на соцо-економската состојба на населението, ќе го подобри квалитетот на живеењето и ќе го зголеми стандардот на населението. Со реализација на планската содржина ќе се зголеми економскиот раст со што ќе се намали и бројот на невработени. Изградбата на објекти кои користат обновливи извори на енергија ќе ја зголеми понудата на енергетски извори и ќе го подобри енергетскиот биланс.

- Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух

Заштитата на квалитетот на воздухот треба да се остварува преку следните мерки:

- Интегрална контрола на загадувачите на атмосферата (гас генератор и издувните гасови од градежна механизација и транспортни средства), нивно делување и благовремено укажување на критичните метеоролошки појави;
- Обезбедување услови за ефикасно природно проветрување и користење на доминантни воздушни струења;
- Подобрување на состојбата со зелените површини со подигање и оформување на заштитни зелени појаси (дрвореди);
- При планирањето и изградбата на објектите приоритет да се дава на најдобро достапните техники и инсталации.

Влијанието од работата на биогасната централа не може да се каже дека негативно ќе се одразува врз животната средина и здравјето на човекот, освен непријатните мириси, чии што интензитет ќе зависи од процесите на микробиолошката деградација на органска материја и временските прилики и од покриеноста на дигесторите. Негативно влијание врз воздухот може да дојде од загадувањето од стационарните извори (емитери). Ова влијание може да се намали со примена на важечките стандарди за емисија на загадувачи на воздухот.

При редовна работа на централата на биогас не се очекува зголемено влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух, бидејќи процесот на

производство ќе се одвива во затворен систем, а може да се говори и за извесно подобрување на амбиентниот воздух.

Со работа на централата на биогаз се намалува влијанието на миризбата, поради одвивање на процесот на разградување (ферментација на органските материи) во затворен систем и контролиран процес.

Влијание на непријатна миризба може да се јави само во посебни ситуации (пожар, хаварија при работа на постројката и др.).

Во текот на работата на објектите, активноста ќе даде придонес кон намалување на емисиите на стакленички гасови, односно позитивно ќе влијае врз квалитетот на амбиентниот воздух.

- Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промени

Во доменот на заштитата на животната средина основна цел е преку соодветни плански поставки да се обезбедат услови за непречен развој со истовремено сочувување на квалитетот на животната и работна средина.

За остварување на наведената цел, поставките и потребите од заштита на животната и работна средина се вградуваат во сите домени на урбанистичкото планирање преку проверка и изготвување на современи стандарди и нормативи.

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на овие плански содржини, не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Затоа не се препорачуваат мерки.

- Мерки за заштитата од бучава

Емисијата на бучава кон околината треба да биде во рамките на пропишаните гранични вредности. Прашањето за намалување на проблемите на бучавата при работата на биогазната централа треба да се решава со обезбедување на најдобро достапни техники и технологии, кои ќе придонесат за намалување на интензитетот на бучавата.

За намалување на бучавата, се препорачува при проектирањето и изведбата на објектите да се предвидат мерки за звучна изолација и заштита на местата на опремата каде се создава бучавата.

Доколку се предвидува дизел агрегат, со кој ќе се обезбедува електрична енергија за функционирање на постројката, при прекин на снабдување со електрична енергија од дистрибутивната мрежа, да се инсталира во посебен објект со звучна изолација.

За намалување на бучавата од движењена возилата да се изготви план за движење, односно распоред на возилата за утовар и растовар.

Во рамки на подобрување на условите за работа и престој битен фактор е подигањето на зелени насади во локалитетот и во неговото непосредно опкружување.

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите ќе се спроведат.

- Мерки за намалување на влијанијата од вибрации

При редовно работење на биогасната централа можно е влијание од вибрации од работа на дел од опремата (на пр. дизел агрегат/гас генераторот), поради што треба да се преземат мерки за намалување на вибрациите, со добра изведба на основата (постаментот) и прицврстување на опремата/машините.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните мерки:

- пред започнување на инвестицијата, инвеститорот да организира собирање на градежниот отпад, негово депонирање или искористување во инвестиционите активности;
- во текот на работата на биогасната централа да се спроведува интегрално управување со неопасниот отпад (селекција на отпадот по видови) и негово навремено подигање и одлагање на соодветна за таа цел утврдена локација (депонија) од страна на компании со дозволи за постапување со отпадот;
- отпадот од одржување на дизел агрегатот да го презема компанија, која ќе врши сервисирање на постројката;
- потребно е да се изведат сепаратни канали за одвод на санитарните отпадни и атмосферските води. Пред испуштање на водите во крајниот реципиентот треба да се врши нивно пречистување и
- доколку е потребно привременото одлагање на ѓубривото, истото треба да биде направено во заштитени услови, без можност врз него да влијаат атмосферските падавини и да се случи понирање на води во почвата и подземните води.

Ерозијата на подлогата е природен процес, кој што егзистира низ геосторијата и најголем осврт се дава на т.н. забрзана ерозија, каде што интензитетот на нормалната (геолошка) ерозија е неколку пати зголемен поради човечките активности. Ерозијата на почвата е означена како најзначаен, најопасен и најраширен тип на деградација на почвата и е лимитирачки фактор за одржливо користење на земјиштето. Почвата може да биде еродирана поради дејство на ветер и вода.

Овој извештај не е во можност да даде детали за против ерозивните и против поројните мерки во содржината на планскиот опфат. Деталниот обем на мерки и активности, нивната прецизна локација и површинска поставеност во просторот, ќе бидат дефинирани со основни-изведбени проекти, врз основа на детални геодетски, геотехнички и други теренски снимања и проспекции.

Доследната примена на планските решенија од страна на инвеститорот ќе биде доволна гаранција за евентуалните влијанија да бидат сведени на минимум (загадување и ерозија).

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

При планирањето на просторот, задачите на заштита на природата се насочени, особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина. Заштитата на природата ја опфаќа и заштитата на биолошката разновидност.

Загрозувањето и намалувањето на биодиверзитетот е глобален процес кој во последните 100 (сто) години добива загрижувачки размери. Причините за ваквиот тренд се многубројни, непосредно условени и најчесто тешко може да се елиминираат. Различните дејности/влијанија на човекот во смисол на менување на природата, доведоа до силни и во многу случаи иреверзибилни процеси, кои непосредно се одразуваат врз промената или целосно уништување на поделни екосистеми, а со тоа и до неповратно исчезнување на голем број ендемични видови и намалување на нивните популации до критична граница.

Што се однесува до изработката на планот, заради обезбедување на здрава животна средина ќе бидат организирани објекти и постројки согласно прописите, нормите и стандардите кои ќе придонесат за заштита на воздухот, водите, земјиштето и другите елементи на животната средина и природа, со максимална заштита на природните вредности и реткости во планскиот опфат.

Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и др.

Доколку, при изработката на планот или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природното наследство, кои можат да бидат загрозувани со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се превземат следните мерки на заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на објектите прогласени и предложени, како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување на природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејсаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и превземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;

- Воспоставување на стручна соработка со соодветните институции во опкружувањето;
- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидените активности во планската документација да бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот. Со изработка на овој план за изградба на објекти за производство на енергија, во општина Демир Капија просторот добива нова можност за урбанистичка разработка и реализација. Затоа не се предвидени никакви мерки.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

Имплементацијата на планот за изградба на објекти за производство на енергија во општина Демир Капија има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ“ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19) се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за заштита и користењето на културното наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство од јавен интерес.

Доколку при реализација на планот дојде до откривање на објекти, односно предмети од материјалната култура на Република Македонија, треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за заштита на културното наследство.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Согласно Законот за управување со отпад, создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Во случај на истекување на масло од механизацијата на околното земјиште, загадената почва да биде отстранета и соодветно дислоцирана, согласно законските прописи од областа на управувањето со отпадот.

За цврстиот отпад се предвидува собирање во соодветни контејнери за отпад, определување на пунктови за собирање на отпадот и бетонирани места за депонирање на отпадоците во контејнери.

Во оперативната фаза на планираните објекти, градежниот отпад да се собира, селектира и истиот што ќе нема употребна вредност да се презема од страна на јавното комунално претпријатие или овластено правно лице.

- При управување со отпадот по претходно извршената селекција, отпадот треба да биде селектиран;
- Цврстиот отпад да се собира во контејнери, кои потоа јавното комунално претпријатие ги подига, транспортира и го депонира отпадот;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од поставената урбана опрема за одлагање да биде најстрого забрането.

Овие мерки ќе овозможат спречување на загадувањето на почвата и на водите, а со тоа и заштита на животната и работната средина воопшто.

Неопасниот отпад (отпад од пакување, мешан комунален отпад), кој се создава од функционирање на биогазната централа треба да се селектира и одлага во за таа цел определени контејнери, кои ќе ги подигаат и транспортираат лиценцирани компании со валидни дозволи за постапување со отпад и негова понатамошна постапка.

Превземањето и транспортирањето на отпадот треба да биде регулирано со договор и да биде следено со транспортен документ.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на површинските и подземните води

Колку водите во одреден простор може да се сметаат за воден ресурс зависи од можноста за нивно искористување, односно можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, шумарството, транспортот и врските, локалниот и регионалниот развој, индустријата, енергетиката, заштитата на живиот свет, здравството, и економијата и друго за период од 30 години. Водата како ресурс ја има многу помалку од присутните води што треба да се има секогаш предвид при планирањето за нејзино искористување.

Стратегијата за користење и развој на водостопанството е условена од фактот дека Република Македонија е земја сиромашна со вода, поради што водата треба рационално да се користи и троши. Во развојот на водостопанството и водостопанската инфраструктура мора да се запази концептот на одржлив развој, кој е насочен кон рационално користење на природното богатство на земјата, а со тоа и подобрување на квалитетот на живеење.

При изведбата на градежните зафати и во функционирањето на биогасната централа потребно е да се превземат сите неопходни техничко заштитни мерки за да не дојде до нарушување на животната средина. Секој субјект е должен во текот на своите активности да превзема мерки, со кои ќе се спречи загадувањето на водите и да избегнува активности, кои би предизвикале ризици и негативни ефекти врз животната средина.

При планирањето потребно е да се има во предвид следното:

- При реализација на предвидените активности на терен да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем, со кој би се загрозиле неговите природни вредности, квалитетот и количината и режимот на површинските и подземните води;
- Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи, со што е можно побрзо завршување на земјаните работи и ископувања и засадување на соодветна вегетација. Мерките за контрола на ерозивните процеси за време на изградбата вклучуваат и соодветно оградување на нагибите.

Фекалната и комунална отпадна вода од работниците, кои ќе ги извршуваат своите работни обврски се до целосна изградба на објектите, да се зафаќаат во мобилни тоалети, кои постојано ќе се одржуваат.

Друг вид на отпадна вода не се очекува да се создава.

При пуштањето во функција и редовната работа на биогасната централа за намалувањето или спречувањето на влијанието врз квалитетот на површинските и подземните води од привременото одлагање на биомасата, потребно е да се предвиди нејзино складирање во заштитени услови. Тоа значи складирање врз непропусна подлога и заштитено од влијание на атмосферските падавини (дожд и снег), при што не може да дојде до истекување и понирање во почвата.

Испуштањето на отпадни води да се решава со септички јами и пречистителни станици до поврзување на реализираната канализација.

Доколку, во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита на квалитетот на водите (површински и подземни), истите ќе се спроведат.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

За намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии се препорачува имплементација на мерките дадени во планската документација, во фазата на изградба, што ќе овозможат минимизирање на евентуалните појави за несреќи и хаварии во оперативната фаза.

Мерките за намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии во текот на работата на биогасната централа треба да бидат во насока на превентивни и континуирани контроли на сите потенцијални места, дефинирани како извори на можни хаварии, со инсталирање на соодветни системи за сигнализација.

- Мерки за заштита и спасување

Системот за заштита и спасување се остварува преку:

- Набљудување, откривање, следење и проучување на можните опасности;
- Ублажување и спречување на настанувањето на можните опасности;
- Известување и предупредување за можните опасности и давање упатства за заштита, спасување и помош;
- Едукација и оспособување за заштита, спасување и помош;
- Организирање на човечкиот потенцијал за заштита и спасување и воспоставување и одржување на другите форми на подготвеност за заштита, спасување и помош;
- Самозаштита, самопомош и заемна помош;
- Мобилизација и активирање на силите и средствата за заштита и спасување;
- Одредување и изведување на заштитните мерки;
- Спасување и помош;
- Отстранување на последиците од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи, до обезбедување на основните услови за живот;
- Надзор на спроведувањето на заштитата и спасувањето;
- Давање на помош на подрачјата кои претрпеле штети од поголеми размери од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи, а кои искажале потреба за тоа и
- Примање помош од други држави.

Заради, организирано спроведување на заштитата и спасувањето, учесниците во системот за заштита и спасување, донесуваат План за заштита и спасување од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи. Планот се изработува врз основа на Процена на загрозеност од природни непогоди, епизоотии и епифитотии и други несреќи. Планот за заштита и спасување содржи превентивни и оперативни мерки, активности и постапки за заштита и спасување. Планот го донесува Советот на Општината.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат:

- При планирањето и уредувањето на просторот и населбите;
- Во проектите за градби и технолошки процеси наменети за складирање, производство и употреба на опасни материи, нафта и нејзините деривати, енергетски гасови, јавниот сообраќај, црна и обоена металургија, како и за јавна, административна, културна и туристичко-угостителска дејност и
- При изградба на објекти и инфраструктурна мрежа.

Во функција на уредувањето на просторот задолжително треба да се обезбеди:

- Изградба на објекти отпорни на сеизмички дејства;
- Регулација на водотеците и изградба на систем на одбрамбени насипи;

- Изградба на снегозащитни појаси и пошумување на голините;
- Обезбедување на противпожарна заштита;
- Изградба на градби за заштита и
- Изградба на потребни објекти и инфраструктурна мрежа.

- Мерки за заштита од пожар

Превентивните мерки за заштита и спасување од пожар, експлозии и опасни материи се активности, кои се планираат и спроведуваат со просторното и урбанистичкото планирање и со примена на техничките нормативи при проектирање и изградба на објектите, а се пропишани согласно Правилникот за мерки за заштита од пожари, експлозии и опасни материи („Сл. Весник на РМ” бр. 32/11).

Инвеститорот во проектната документација за изградба на градби, должен е да изготви посебен елаборат за заштита од пожар, експлозии и опасни материи и да прибави согласност за застапеност на мерките за заштита од пожар, експлозии и опасни материи.

Организацијата и спроведувањето на заштитата и спасувањето од пожар, која се остварува во рамките на системот за заштита и спасување се уредува со Законот за пожарникарство („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04), Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари („Сл. Весник на РМ” бр. 98/05) и Правилникот за мерки за заштита од пожари, експлозии и опасни материи („Сл. Весник на РМ” бр. 32/11).

Во однос на диспозицијата на противпожарната заштита, планскиот опфат, во случај на пожар ќе го опслужува противпожарната единица од Неготино или Гевгелија. Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурација на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови, кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично, кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита од ваквите појави се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожарите. Затоа потребно е планираната сообраќајна инфраструктура со хоризонталните и вертикалните елементи на коловозот да овозможи непречена интервенција на противпожарните возила, доводната мрежа на вода да е со капацитет кој овозможува напојување на надворешната хидрантска мрежа околу градбите, во согласност со ПП норми и стандарди, водењето на другата инфраструктура да е во инфраструктурни коридори, подземно поставени на дозволени безбедносни меѓусебни растојание, кое ќе се дефинира со основните проекти.

Громобранската инсталација да се реши согласно Правилникот за МК стандарди за заштита на објекти од атмосферски празнења („Сл. Весник на РМ” бр. 101/06). Во планирањето да се предвиди изработка на класична громобранска инсталација за заштита на објектите од електрични празнења.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Заштитата од урнатини, како превентивна мерка се утврдува во урбанистичките планови во текот на планирањето на просторот. Според постојните анализи и добиените резултати за сеизмичност на месното подрачје, а согласно очекуваните дејствија на земјотреси во иднина, основен степен на сеизмички интензитет во подрачјето изнесува 8° по МЦС.

Дефинирањето на сеизмичката опасност, всушност претставува дефинирање на економско-технички критериуми за прифатливо ниво на безбеденост на градежната конструкција за различни материјали на објектите.

За да се избегне сеизмичката опасност потребно е градбата да се гради, според параметрите и критериумите за сеизмичка градба.

Во случај на можни разурнувања било од земјотрес или од воздушен воен удар, планираното решение на уличната мрежа треба да обезбедува:

- брза и непречена евакуација на луѓето (отстранување на тесните грла);
- брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила;
- непречена интервенција;
- штетите да се сведат на минимум и
- брза санација на последиците.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оцена на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот, рециклирање и негова повторна употреба;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на планот и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозени потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Глобалното нарушување на еколошкиот амбиент на целокупната земјина топка, настанато во најголем дел преку зголемената потрошувачка на конвенционалните енергенти, што неминовно доведе до зголемена емисија на стакленички гасови, резултираше со низа акции од страна на Светските организации за превземање на конкретни активности и за намалување на претскажаните катастрофални последици.

Сериозноста на светската енергетско-еколошка криза, која продолжува и се продлабочува, посебно во почетните декади од 21-от век, императивно го наложува начинот и односот на понатамошното живеење на човештвото. Светската заедница, како свој врвен приоритет ги насочува напорите кон контролата на сите постојни и потенцијални извори на загадување на животната средина, промовирајќи мерки за енергетска ефикасност и интензивирајќи го истражувањето и употребата на алтернативните-обновливи извори на енергија.

Планскиот опфат на Урбанистичкиот план за подрачја и градби од државно значење, кој е предмет на уредување, се наоѓа во Областа Тиквеш и Повардарие и е под влијание на медитеранска клима која продира од југ преку Демир Каписка клисура и на континентална клима која продира од север преку Велешка котлина.

Површина на плански опфат изнесува 29,6 ха. Опфатот е формиран по границата на катастарските парцели во КО Бистренци, Општина Демир Капија.

Урбанистичкиот план за подрачја и градби од државно значење е со намена градби за производство на енергија над 10 MW.

За предметниот плански опфат издадени се Услови за планирање на просторот за изградба на градби за производство на енергија (сончеви електрани, електрани на биогориво и водови за пренос на електрична енергија) со моќност над 10 MW, КО Бистренци, Општина Демир Капија, со технички број 29422 за 29,6 ха со Решение за Услови за планирање на просторот со бр. УП1-15 1725/2022 од 09.09.2022 год. и Дополна за услови за планирање на просторот со технички број 29422i за 0,93 ха со Решение за Услови за планирање на просторот со бр. УП1-15 2471/2023 од 24.11.2023 год. издадено од Министерството за животна средина и просторно планирање.

Локацијата за изградба на градби за производство на енергија (сончеви електрани, електрани на биогориво и водови за пренос на електрична енергија) со моќност над 10 MW, КО Бистренци, Општина Демир Капија, нема конфликт со постојните и планирани енергетски водови.

Градбата на енергетски објекти со погон од обновливи извори на енергија ги подобрува перформансите на електроенергетската мрежа, го намалува увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови.

Начинот на употребата на земјиштето во рамките на проектенот опфат е условена од создадените вредности и чинители кои ја синтетизираат состојбата. Тука пред се, се мисли на чинителите од демографски стопански, економски и сообраќаен аспект. Со добрата сообраќајна врска,

демографскиот раст и развој, економскиот раст на производството, се развива малото стопанство и потребата од изградба на нови и проширување на постојните капацитети, како и стварање услови за планирање на организирани простори на градба кои ќе бидат реализирани од страна на корисниците на земјиштето. Ова условува потреба од нови опфати со вакви содржини кои го детерминираат начинот на употребата на земјиштето во рамките на планскиот опфат.

Анализата на постојната состојба покажува дека предметниот локалитет е во многу мал процент изграден. Евидентирани се постојни пристапни патишта со површина од 3575,84 м² или 1,21% и изградени објекти со површина од 719,52 м² или 0,24%. Вкупно 291593,22 ха или 98,55% од површината на планскиот опфат е неизграден земјиште.

Со искористувањето на електрична енергија преку производство на енергија (сончеви електрани, електрани на биогориво и водови за пренос на електрична енергија) ќе се воведат стабилност во снабдувањето со електрична енергија, пред се во индустријата што ќе доведе до економски развој на сите региони во Република Северна Македонија. Производството на електрична енергија ќе придонесе за сигурност во снабдувањето, ќе донесе дополнителен извор на енергија и можност за раст на индустријата во одредени области. Исто така ќе донесе и нови инвестиции кои се поволни за државата. Можноста за изградба на фотоволтаични електрани и во преостанатите соседни земји може да придонесе за економски бенефит на целиот регион.

Во рамките на планскиот опфат нема објекти со намена домување, а со тоа нема жители на Општина Демир Капија во овој дел.

Во планскиот опфат е инвентаризиран неизграден простор, кој со својата планирана основна намена носи силен инпут на економијата на Општина Демир Капија.

Според добиените податоци и информации Министерство за култура и Управата за заштита на културно наследство констатирано е дека во границите на планскиот опфат нема заштитени добра и ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Според инвентаризацијата на дадениот опфат постои неуредено ниско зеленило.

Според добиените податоци и информации од надлежната институција ЈП Бошава на дадениот плански опфат нема постоечки инсталации.

Според добиените податоци и информации од ЕВН - Скопје и МЕПСО - Скопје, на дадениот плански опфат нема постоечки инсталации.

Релевантните регионални патни правци за предметната локација, според Просторниот план на Република Македонија, влегуваат во групата на регионални патишта "РТ" и "Р2" и се со ознака:

- РН02 - Скопје-Врска со А2-обиколница Скопје-Катланово-Велес-Неготино-Демир Капија-Гевгелија-врска со А1.
- Р2137 - (врска со Р 102-Војошанци-Корешница-врска со Демир Капија (Р1102)).

Динамиката за реализација на мрежата, што ќе овозможи целосно опслужување на Републиката, ќе биде во функција на сообраќајните потреби

(очекуваниот обем на сообраќајот), потребите за интеграција во европскиот патен систем, како и економската моќ на државата, а трасите на меѓународните и магистралните патишта, задолжително ќе поминуваат надвор од населените места и се предлага да се решаваат со денивелирано вкрстосување со останатата патна мрежа.

Согласно добиените податоци и информации од Јавното Претпријатие за државни патишта со бр. 10-11621/2 од 01.12.2021 год. покрај предметниот опфат поминува патот Р 2137 (Р-122) за кој не е предвидено проширување ниту менување на сегашната траса.

Од надлежните институции Телеком, А1 и АЕК се побарани податоци и информации за постоечка инсталација и во одговорите стои дека на предметниот плански опфат има постоечки инсталации од телекомуникациски инфраструктури.

Од АД Национални енергетски ресурси Скопје, се побарани податоци и информации за постоечка инсталација и во одговорите стои дека на предметниот плански опфат нема постоечки инсталации од гасоводна инфраструктура.

Со анализата на постојна состојба, потребите треба да се оценат и одредат можностите на просторниот развој:

- во која насока е неопходниот развој;
- кои се ограничувачките фактори (тесни грла) на развојот;
- кои се реалните можности за развој.

Просторниот развој треба да се насочи кон понудување реално, економски издржано, еколошко квалитетно решение во областа на:

- карактерот и намена на просторот;
- систем на градба и стандарди;
- сообраќај;
- инфраструктура.

Во поглед на системот на градба и стандардите треба да се градат економско исплатливи градежни зафати на објектите. Потребно е да се постигне повисок стандард во однос на:

- површини;
- квалитет на градба;
- употреба на материјали;
- поголеми естетски вредности;
- соодветни инсталации;
- обезбедување на сите сообраќајни услови за проточност и безбедност на сообраќајот и комплексно решавање на сообраќајот во мирување;
- поврзување со сите градски инфраструктурни системи, како и можност од реализација на нови системи.

Според заклучокот од анализата на постојната состојба, потребите и барањата од корисниците на просторот и поставките и насоките дадени во условите за планирање, можностите за просторен развој треба да се движат во насока на:

- рационално искористување на градежното земјиште;

- дефинирање на површини за градење, процент на изграденост и коефициент на искористеност во рамките на планскиот концепт;
- Дефинирање на висината на објектите со право и заштита на визуриите од секој објект (минимално поглед-визура од едно ниво);
- Задоволување на современите норми за градење и работа во рамките на важечките норми за урбанистичко планирање;
- Условување на сообраќајната инфраструктура за безбеден пристап до секој објект;
- Условување на пешачкото движење во функција на лицата со инвалидност, без бариери;
- Условување на потребите за паркирање да се решаваат во сопствените парцели;
- Поврзување на секој објект на инфраструктурната мрежа за телекомуникација;
- Задоволување на потребите за водоснабдување преку адекватна и рационална инфраструктурна мрежа;
- Адекватно и рационално прифаќање на отпадните води преку адекватна и рационална инфраструктурна мрежа;и рационална инфраструктурна мрежа;

При реализација и доградба на инфраструктурните мрежи потребно е почитување на синхронизација на истите со соодветната законска и нормативно - техничка регулатива при што треба да се добијат порационални ефекти и економски решенија. Реални можности за развој за локалитетот претставуваат:

- градба на објекти во оформени градежни парцели.

Треба да се предложи такво просторно решение што ќе обезбеди поголем степен на искористеност на градежното земјиште со потребно ниво на сообраќајна услуга.

Урбанизацијата на конкретниот плански опфат ќе предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото општество од аспект на повисока развиена свест за развој на капацитети за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија.

Производство на електрична енергија од обновливи извори е приоритетен и економски оправдан процес. Со користењето на обновливи извори на енергија се зачувува животната средина и се развива Еколошката свест. Со тоа треба да се создадат услови за стимулација на вкупниот развој и привлекување на можни инвеститори на различни објекти, усогласена со програма на потенцијалниот инвеститор на градбите, кој има јасна визија на идната концепција на планското решение за градежната парцела, неговата функционалност, диспозиција и капацитетот на планираните градби на предметната локација, нивната економска исплатливост, покриеност со соодветна техничка документација и отпочнување на изведбени работи за реализацијана проектот.

Предмет на разработка е Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење од член 17 од Законот за урбанистичко планирање („Сл.

Весник на РСМ” бр.32/20) со предмет на уредување согласно член 47 став (3) точка 6 алинеа 5 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20), Измена и дополна на правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 219/21 и 104/22).

Урбанистичкиот план за подрачја и градби од државно значење е изработен согласно член 44 од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20) и истиот е со содржина согласно член 25 став (3) од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20) и член 14,15 и 16 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20), Измена и дополна на правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 219/21 и 104/22).

Површина на плански опфат изнесува 29,6 ха. Опфатот е формиран по границата на катастарските парцели во КО Бистренци, Општина Демир Капија. Границата на планскиот опфат е дефинирана со следните координати:

X=7602266.650 Y=4588869.320
X=7602298.540 Y=4588911.380
X=7602325.360 Y=4588946.300
X=7602354.320 Y=4588983.790
X=7602372.800 Y=4589007.970
X=7602377.760 Y=4589011.040
X=7602370.710 Y=4589013.720
X=7602350.680 Y=4589024.560
X=7602312.340 Y=4589041.630
X=7602300.090 Y=4589047.170
X=7602288.600 Y=4589051.810
X=7602277.610 Y=4589057.150
X=7602221.360 Y=4589084.480
X=7602176.550 Y=4589108.550
X=7602133.580 Y=4589128.960
X=7602109.690 Y=4589139.860
X=7602066.410 Y=4589159.220
X=7602059.541 Y=4589163.084
X=7602038.040 Y=4589175.180
X=7602020.620 Y=4589181.910
X=7601995.430 Y=4589197.520
X=7601936.350 Y=4589234.540
X=7601904.180 Y=4589256.550
X=7601877.980 Y=4589275.690
X=7601862.920 Y=4589285.470
X=7601834.030 Y=4589304.320
X=7601827.368 Y=4589308.726
X=7601626.341 Y=4589072.832
X=7601649.200 Y=4589057.790
X=7601664.890 Y=4589044.820
X=7601667.084 Y=4589041.038

X=7601673.550 Y=4589029.890

X=7601693.250 Y=4588966.880

X=7601721.890 Y=4588892.440

Границата на планскиот опфат се движи по следните катастарски парцели:

- Од север граничи со КП 1245- постоен пат,
- Од исток-југоисток граничи со КП 1246 - постоен пат,
- Од југозапад граничи со КП 1244 - постоен пат;
- Од запад-северозапад граничи со дел од КП 935/1.

Појдовна точка во изнаоѓање на концепцијата на решението на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија, покрај смерниците од Просторниот план на РСМ се и создадените услови на просторот кој е предмет на изработка на оваа урбанистичка документација. Концепцијата на решението произлегува од постојната состојба и увидот на лице место.

Со Урбанистичката планска документација се формираат 2 градежни парцели и се предвидува површина за градба со намена во согласност со Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20), Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20) и Измена и дополна на правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 219/21, 104/22).

Градежните парцели се планираат со основна класа на намена:

- ГЗ.7 - ветерни електрани, концентрациони сончеви електрани, мали хидроелектрани, електрани на биогориво
- Е1.13 - Површински соларни и фотоволтаични електрани.

Компатибилна класа на намена: Е1.1 - сообраќајни, линиски и други инфраструктури Е1.8 - водови за пренос на електрична енергија трансформаторски станици, Е1.5 - бунари, Е1.6 - пречистителна станица.

Со планот се утврдуваат и планските решенија за инфраструктурата. На овој простор условеноста од програмските барања и постојната состојба значително ги диктира планските решенија за сообраќајниците, за фекалните и атмосферските инфраструктурни водови, како и за електричната и електронско-комуникациската инфраструктурна, кои се во директна зависност од уличната мрежа, поред која се водат. Водењето на инфраструктурата да биде во инфраструктурни коридори.

Пристапот до новопланираните градежни парцели е преку новопланирана индустриска улица која се приклучува на локален општински пат на јужната страна на предметниот плански опфат. Трасата која се наоѓа во планскиот опфат до која се пристапува до градежните парцели е претставена како индустриска улица со коридор од 11,8м. Две коловозни ленти од по 3,5м и два тротоари со широчина од по 2,4м. Комплетна сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална, треба да се изведе согласно прописите од областа на

сообраќајот. Пресметката за обезбедување на доволен број на паркинг места се утврдува според следните нормативи:

Е - Инфраструктури - Потребниот број паркинг места се утврдува во процесот на донесувањето или спроведувањето на урбанистички план, во зависност од конкретната наменана градбата, начинот на производство, бројот и структурата на вработени, степенот на автоматизацијата на производствениот процес, оддалеченост на живеењето на вработените, постоење на јавен превоз или гаранција за организиран превоз на вработените, водејќи грижа сите потреби од стационарен сообраќај - службен, индивидуален и за возилата и механизацијата што се употребува за потребите на основната намена на градбата - да се обезбедат во рамки на градежната парцела.

Обезбедувањето на потребен број на паркинг места е основен услов за изградба до максимално дозволена висина и површина за градба.

Радиуси и кривини на уличната мрежа се дадени адекватно со прописите од сообраќај и се стандардни. Комплетната сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како верикална и хоризонтална треба да е изведена согласно прописите од областа на сообраќајот.

Стационарниот сообраќај - паркирање и/или гаражирање на потребен број моторни возила е планирано во рамките на градежната парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се утврди согласно член 134 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” 225/20) и Измена и дополна на правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 219/21 и 104/22).

Од анализата на постојната состојба констатирано е дека предметниот локалитет нема изведена градска водоводна мрежа. Согласно Дописот од ЈП Бошава за ова планско подрачје нема подземни инсталации од водовод и канализација и може да се планира и гради без посебни ограничувања согласно важечката планска документација.

По однос на канализација се планира изградба на сепаратен систем на канализација, т.е. изградба на посебна канализациска мрежа за атмосферски води како и посебна канализациска мрежа за фекална канализација. При проекција, одделните канализациски системи се усвоени од надморската висина на локалитетот, од положбата во однос на реципиентот и од експозицијата на теренот. Испуштањето на отпадни води да се решава со септички јами и пречестителни станици до поврзување на реализирана канализација.

Според површината на планскиот опфат и процентот на изграденост на истата од 100%, на истата може да се изгради фотонапонска централа со моќност од над 10 MW. Поврзувањето на објектот со дистрибутивната мрежа, ќе се одвива во рамките на подземната градежна линија. Во рамките на подземната градежна линија ќе се одвиваат сите други потребни инсталации.

Целиот овој регион е покриен со сигнал на трите компании за мобилна телефонија во РМ. За дефинирање на потребниот број на телефонски приклучоци, од првостепено значење е намената на објектот. Димензионирањето на телефонската мрежа треба да се изведе според

принципот стан - телефон и за јавните функции бројот на телефонски приклучоци треба да се врши според нивната големина, бројот на вработени, нивната функција и слични критериуми.

Во планскиот опфат нема изведена телефонска мрежа.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува следното:

- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Организирање и уредување на просторот со цел да се постигне севкупен развој;
- Утврдување на насоката и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја со помош на стручни упатства од ресорите на земјоделството, шумарството и водостопанството, како и заштитата на животната средина. Неопходно е да се посвети поголемо внимание на планирањето на инфраструктурните коридори и објекти со приоритетно користење на постојните траси и помалку вредни простори;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Помошните и придружните градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати, гориво и други помошни објекти), кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на помали растојанија поради зачувување на пределот и
- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на хортикултурното уредување на просторот, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците, како и покрај другите инфраструктурни објекти, кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и неговата намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето треба да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови, а кои немаат посебен третман за одржување.

Во зоната на бунарот за снабдување со вода се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад, испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. Бидејќи водоснабдувањето ќе се врши од подземен бунар, пред изведбата на истиот потребно е да се направат хидрогеолошки истражни и пробно експлоатациони работи со кои ќе се утврди издашноста и капацитетот. Исто

така, да се направат и испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Утврдено дека предметната локација е внатре во предложеното подрачје Корешница, а притоа е во непосредна близина на непостојан воден тек. Локацијата на предметниот опфат е надвор од рамки на предвидените акумулации согласно Водостопанската основа од просторниот План на Р. Македонија 2002-2020. Од тие причини, при изготвување на проектната документација, од аспект на заштита на водите, а во согласност со Законот за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21), треба да бидат исполнети следните критериуми од аспект на заштита од водите:

- Заради заштита и одржување на природните и уредените речни корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите, забрането е, освен со дозвола или согласност изградба на постројки и објекти во заштитениот крајбрежен појас во широчина од 50 метри зад линијата на допирањето на педесетгодишната вода кај нерегулираните водотеци, односно зад ножицата на насипот кај регулираните водотеци и кај езеро и акумулации, во ширина од 50 метра од линијата на највисокиот утврден водостоп.

Заради заштита на коритата и бреговите на природните водотеци, езерата и акумулациите се забранува освен со дозвола или согласност издадена врз основа на закон:

- да се менува правецот на водотекот;
- да се врши градба или зафат кои што би имале негативно влијание врз протокот на водотекот;
- да се градат напречни насипи, прегради, други објекти и насади во коритата на водотеците кои го влошуваат режимот на течението на водите;
- да се сечат дрвја, грмушки и друга вегетација во речните корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите;
- да се вади чакал, песок и камен од корита и бреговите на површински водни тела за да не дојде до влошување на постојниот режим на водите и се предизвикуваат процеси на ерозија или оневозможува користењето на водите;
- да се изгради брана, насип или слична препрека која би имала негативно влијание на протокот на водотекот;
- да се фрлат отпаден материјал (комунален, индустриски и др.), земја, градежен шут, јаловина и слично;
- да се вршат други активности со кои се оштетуваат речните корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите.

- Да се копаат и дупчат бунари на растојание помало од 20 м од ножиците на одбрамбените насипи;
- Да се копаат прокопи и канали по должината на насипот на коритото поблиску од 10 м од внатрешната страна и 10 м од надворешната страна на ножиците на насипот;
- Да се вршат други активности со кои се оштетуваат речните корита брегови на водотеците, езерата и акумулациите;
- Заради заштита и спречување на оштетување на водостопански објекти и постројки, се забранува да се изведуваат градби или да се вршат работи со кои се оштетуваат објектите и постројките;
- Изведувањето на водостопанските објекти и постројки да се врши во согласност со прифатени современи техники и стандарди, прилагодени на научно техничкиот развој;
- Да се спроведат сите неопходни технички мерки за спречување на индиректно испуштање на масла и загадувачки материи и супстанции.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18)) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 74/05);
3. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
4. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
5. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 144/07);
6. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08);
7. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18, 168/18 и 32/20);
8. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
9. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04);
10. Закон за водите („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
11. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
12. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99 и 71/99);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
14. Закон за отпад („Сл. Весник на РСМ” бр. 216/21);
15. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ” бр. 100/05);
16. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13, 146/15 и 63/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
17. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);

18. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19);
19. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
20. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13, 25/13, 137/13, 164/13, 158/14, 15/15, 129/15, 192/15, 30/16 и 27/18).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
4. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
5. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
6. Директива за мерење на квалитетот на водата за пиење (79/869/ЕЕС) дополнета со Директивите 81/855/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, и Регулативата (ЕС) 807/2003 ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007)
7. Директива за Стратешка оцена на животна средина (2001/42/ЕС)
8. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

Врз основа на член 65 став (6) од Законот за животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и (Сл. Весник на РСМ бр. 89/22 и 171/22), Министерство за транспорт и врски, на ден _____ година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија кој го донесува Министерство за транспорт и врски потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.
2. Како органи засегнати од имплементација на планскиот документ Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија се: општина Демир Капија Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за економија, ЕВН, Мелсо, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство.
3. За планскиот документ Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија, за чија изработка е одговорен Студио Атриум ДОО Штип, а го донесува Министерство за транспорт и врски, донесувањето на планскиот документ ќе има влијание врз животната средина.
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: влијание врз подземните и површинските води, влијание врз почвата, влијание по однос на генерирање на комунален и градежен отпад, влијание врз биодиверзитетот, влијание врз амбиентниот воздух и влијание од несреќи и хаварии.
5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на Министерство за транспорт и врски на следната веб адреса/и: www.mtc.gov.mk
6. Со донесување на оваа Одлука, престануваат да важат Одлуката и Формуларите за Неспроведување на стратегиска оцена донесена на датум 14.07.2023 година со архивски број 67-584/15.

Бр. 67-584/22
Датум: 11.12.2023
Место: Скопје

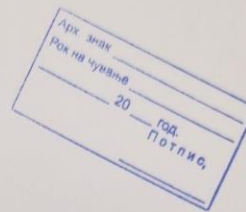

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Арх. бр.УП1-15 2748/2023

Дата: 09-01-2024

До: Министерство за транспорт и врски
Ул. Црвена Скопска Општина бр. 4
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Предмет: Известување
Врска: ваш бр. 67-584/24 од 11.12.2023 год.

Почитувани,

Во врска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање - Сектор за просторно планирање под бр.УП1-15 2748/2023 од 28.12.2023 год. поврзано со постапка за носење на планска документација Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП бр. 1246, КП бр. 934, на дел од КП бр. 935/1, на дел од КП бр. 935/2, КП бр. 935/3 и дел од КП бр. 949, КО Бистренци – Општина Демир Капија, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина ("Сл.весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и "Сл.весник на РСМ" бр. 89/22 и 171/22) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина бр. 67-584/22 од 11.12.2023 год. и Формуларот бр. 67-584/23 од 11.12.2023 год., Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа.

Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб страната на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

Изработил: Зарије Абазии

Одобрил: Дајана Марковска Ристеска

МИНИСТЕР
Ваја Шукова

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Арх.бр. 15 848/23

Дата: 06-02-2024

До: Министерство за транспорт и врски
Ул. Црвена Скопска Општина бр. 4
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Република Северна Македонија
Republika e Maqedonisë së Veriut
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
MINISTRIA E TRANSPORTIT DHE LIDHJEVE
Скопје, Шkup

Примено / Prapuar:	09. 02. 2024
Сек. единица / Niveli i ndalo:	Град / Qytet
Вредност / Vlera:	
67	340/4

Предмет: Мислење по Нацрт Извештај за стратегиска оцена на животна средина
Врска: ваш бр. 21-340/2 од 17.01.2024 год.

Почитувани,

Во врска Ваше барање на Мислење бр. 21-340/2 од 17.01.2024 год., доставено до Министерството за животна средина и просторно планирање - Сектор за просторно планирање под арх.бр.15 848/1 од 23.01.2024 год., во однос на доставениот Нацрт Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП бр. 1246, КП бр. 934, на дел од КП бр. 935/1, на дел од КП бр. 935/2, КП бр. 935/3 и дел од КП бр. 949, КО Бистренци – Општина Демир Капија, Министерството за животна средина и просторно планирање постапувајќи по истиот го дава следното:

МИСЛЕЊЕ

Нацрт Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП бр. 1246, КП бр. 934, на дел од КП бр. 935/1, на дел од КП бр. 935/2, КП бр. 935/3 и дел од КП бр. 949, КО Бистренци – Општина Демир Капија бр.07-01/24 од 12.01.2024 год. е изработен согласно Законот за животна средина ("Сл.весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и "Сл.весник на РСМ" бр. 89/22 и 171/22), како и подзаконските акти донесени врз основа на истиот, и тоа:

- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето ("Сл.весник на РМ" бр. 114/07);
- Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето ("Сл.весник на РМ" бр. 153/07 и 45/11);
- Уредба за содржината на извештајот за стратегиската оцена на животната средина ("Сл.весник на РМ" бр. 153/07);
- Правилник за составот на комисијата и начинот на нејзината работа, програмата и начинот на полагање на стручниот испит, висината на надоместокот за полагање на стручниот испит и на надоместокот за воспоставување и одржување на листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина и начинот на стекнување и губење на статусот на експерт за стратегиска оцена на животната средина, као и начинот и постапката за вклучување и исклучување од листата на експерти ("Сл.весник на РМ" бр. 122/11); и,

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина ("Сл.весник на РМ" бр. 147/08 и 45/11).

Стратегиска оцена на животната средина следејќи ги одредбите за содржината на Нацрт Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП бр. 1246, КП бр. 934, на дел од КП бр. 935/1, на дел од КП бр. 935/2, КП бр. 935/3 и дел од КП бр. 949, КО Бистренци – Општина Демир Капија, ги обработува следните теми:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблемите од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитати;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во предходните точки; и,
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски.

Во контекст на понапред изнесеното, Ве информираме дека доставениот Нацрт Извештај за Стратегиска оцена на животната средина Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП бр. 1246, КП бр. 934, на дел од КП бр. 935/1, на дел од КП бр. 935/2, КП бр. 935/3 и дел од КП бр. 949, КО Бистренци – Општина Демир Капија, Министерството за животна средина и просторно планирање го прифаќа и процесот на спроведување на стратегиска оцена на животната средина треба да продолжи согласно Законот за животна средина и подзаконските акти донесени врз основа на истиот.

Со почит,

МИНИСТЕР
Каја Шукова

Изработил: Зарије Абазид

Одобрил: Дајана Марковска Ристеска

Д. Марк

Министерство за животна средина и просторно планирање на
Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e
Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moepp.gov.mk

Министерство за транспорт и врски
Сектор за уредување на просторот

23. јануари, 2024

Архивски број : 67- 340/3

Врз основа на член 69 од Законот за животна средина („Сл. Весник на Република Македонија“ бр. 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и 171/22), како и член 3 од Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на Република Македонија“ бр. 147/08), Министерот на Министерство за транспорт и врски организира

ЈАВНА ПРЕЗЕНТАЦИЈА И РАСПРАВА ПО

Нацрт извештај за стратегиска оцена на влијанието на животната средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија

Се известуваат граѓаните, правните и физички лица дека се организира Јавна презентација и расправа за Нацрт Извештај за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија.

Јавната презентација и расправа на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина ќе се одржи на ден 13.02.2024 година (вторник) во 11:00 часот, во просториите на општина Демир Капија.

Одлуката за спроведување Стратегиска оцена на влијание врз животната средина од Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија, е донесена на 11.12.2023 година и може да се погледне на следниот линк: <http://www.mtc.gov.mk/Sozss/2-27> .

Нацрт Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина од Урбанистичкиот проект вон опфат на урбанистички план за изградба на “Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија”, беше објавен на 22.01.2024 година на web страната на Министерството за

Република Северна Македонија

Министерство за транспорт и врски
Сектор за уредување на просторот

транспорт и врски (<http://www.mtc.gov.mk/Sozss/1-133>) и се уште може да се погледне на истиот линк.

Министерството за транспорт и врски ја информира заинтересираната јавност дека до 23.02.2024 година сите заинтересирани можат да ги доставуваат своите забелешки, мислења и сугестии до Министерството за транспорт и врски, ул. Плоштад Црвена Скопска Општина бр.4, 1000 Скопје, или на електронските адреси на Министерството за транспорт и врски: aleksandar.karangelov@mtc.gov.mk, vesna.markovska@mtc.gov.mk и aleksandra.jovikj@mtc.gov.mk.

Изработил: Александра Јовиќ, д-р
Проверил: Весна Марковска Андријевска, д-р
Раководител на сектор за уредување на просторот

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ЗА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ СО НАМЕНА ГРАДБИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЈА НА КП БР. 1246, КП БР. 934 НА ДЕЛ ОД КП 935/1 НА ДЕЛ ОД КП 935/2 , КП БР. 935/3 И НА ДЕЛ ОД КП БР.949, КО БИСТРЕНЦИ, ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА

22.01.2024

СЕА - Нацрт извештај - Бистренци - Демир Капија

Видео камери од
наплатни станици и
гранични премини

etransport.mtc.gov.mk

Врз основа на член 69, став 5 од Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 111/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), (Сл. Весник на РСМ бр. 89/22 и 171/22) и член 8 од Уредбата за учество на јавноста во текот на изработка на прописи и други акти како и планови и програми од областа на животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 147/07 и 45/11), Министерство за транспорт и врски организира презентација и консултација со јавноста по Нацрт извештај на Стратегиска оцена на животна средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија и изготвен е

ЗАПИСНИК

Консултацијата со јавноста се одржа на 13.02.2024 година, со почеток во 11.00 часот, во просториите на општина Демир Капија. На консултацијата со јавноста беше презентираан Нацрт извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија.

Извештајот беше презентираан од страна на претставник на изработувачот, г. дин. Емил Стојановски од консултантската компанија Енвирос Ресурси ДОО Скопје. Во текот на презентацијата беше даден осврт на процедурата на Стратегиската оцена на животната средина и поставените барања, а потоа беше презентираана содржината на Извештајот.

Извештајот се базира на релевантни податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторските студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет и на таа основа предвидува мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската содржина во планскиот опфат.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува следното:

- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Организирање и уредување на просторот со цел да се постигне севкупен развој;
- Утврдување на насоката и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја со помош на стручни упатства од ресорите на земјоделството, шумарството и водостопанството, како и заштитата на животната средина. Неопходно е да се посвети поголемо внимание на планирањето на инфраструктурните коридори и објекти со приоритетно користење на постојните траси и помалку вредни простори;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Помошните и придружните градежни објекти (магадински објекти за материјали, алати, гориво и други помошни објекти), кои ќе се користат во

фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на помали растојанија поради зачувување на пределот и

- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на хортикултурното уредување на просторот, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците, како и покрај другите инфраструктурни објекти, кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и неговата намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето треба да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови, а кои немаат посебен третман за одржување.

Во зоната на бунарот за снабдување со вода се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад, испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. Бидејќи водоснабдувањето ќе се врши од подземен бунар, пред изведбата на истиот потребно е да се направат хидрогеолошки истражни и пробно експлоатациони работи со кои ќе се утврди издашноста и капацитетот. Исто така, да се направат и испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Утврдено дека предметната локација е внатре во предложеното подрачје Корешница, а притоа е во непосредна близина на непостојан воден тек. Локацијата на предметниот опфат е надвор од рамки на предвидените акумулации согласно Водостопанската основа од просторниот План на Р. Македонија 2002-2020. Од тие причини, при изготвување на проектната документација, од аспект на заштита на водите, а во согласност со Законот за води („Сл. Весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 151/21), треба да бидат исполнети следните критериуми од аспект на заштита од водите:

- Заради заштита и одржување на природните и уредените речни корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите, забрането е, освен со дозвола или согласност изградба на постројки и објекти во заштитениот крајбрежен појас во широчина од 50 метри зад линијата на допирањето на педесетгодишната вода кај нерегулираните водотеци, односно зад ножицата на насипот кај регулираните водотеци и кај езеро и акумулации, во ширина од 50 метра од линијата на највисокиот утврден водостој.
- Заради заштита на коритата и бреговите на природните водотеци, езерата и акумулациите се забранува освен со дозвола или согласност издадена врз основа на закон:
 - да се менува правецот на водотекот;
 - да се врши градба или зафат кои што би имале негативно влијание врз протокот на водотекот;
 - да се градат напречни насипи, прегради, други објекти и насади во коритата на водотеците кои го влошуваат режимот на течението на водите;
 - да се сечат дрвја, грмушки и друга вегетација во речните корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите;

- да се вади чакал, песок и камен од корита и бреговите на површински водни тела за да не дојде до влошување на постојниот режим на водите и се предизвикуваат процеси на ерозија или оневозможува користењето на водите;
- да се изгради брана, насип или слична препрека која би имала негативно влијание на протокот на водотекот;
- да се фрлат отпаден материјал (комунален, индустриски и др.), земја, градежен шут, јаловина и слично;
- да се вршат други активности со кои се оштетуваат речните корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите.
- Да се копаат и дупчат бунари на растојание помало од 20 м од ножиците на одбрамбените насипи;
- Да се копаат прокопи и канали по должината на насипот на коритото поблиску од 10 м од внатрешната страна и 10 м од надворешната страна на ножиците на насипот;
- Да се вршат други активности со кои се оштетуваат речните корита брегови на водотеците, езерата и акумулациите;
- Заради заштита и спречување на оштетување на водостопански објекти и постројки, се забранува да се изведуваат градби или да се вршат работи со кои се оштетуваат објектите и постројките;
- Изведувањето на водостопанските објекти и постројки да се врши во согласност со прифатени современи техники и стандарди, прилагодени на научно техничкиот развој;
- Да се спроведат сите неопходни технички мерки за спречување на индиректно испуштање на масла и загадувачки материји и супстанции.

Присутните ја искажаа својата поддршка на Извештајот. Консултацијата заврши во 12.00 часот. Составен дел на овој Записник е списокот на присутни.

Во периодот на јавен увид од 30 дена Нацрт извештајот за Стратегиска оцена на животната средина беше ставен на веб страна на Министерството за транспорт и врски, достапен до јавноста со соопштение за период на јавен увид, во кој засегнатата јавност можеше да доставува забелешки, предлози и сугестии, преку архива, по пошта или во електронска форма на е-маил на Министерството за транспорт и врски.

Во периодот на јавен увид не се доставени забелешки, предлози и сугестии по Извештајот.

Изготвил:
Тони Петков

СПИСОК НА ПРИСУТНИ НА ОДРЖАНА КОНСУЛТАЦИЈА СО ЈАВНОСТА
ЗА ИЗВЕШТАЈ НА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

ЗА

УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ СО НАМЕНА ГРАДБИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА
ЕНЕРГИЈА НА ДЕЛ ОД КП 1246, КП 934, НА ДЕЛ ОД КП 935/1, НА ДЕЛ ОД КП 935/2, КП 935/3 И НА ДЕЛ ОД КП 949,
КО БИСТРЕНЦИ, ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА

13.02.2024 година, 11.00 часот

ред. бр.	Име и Презиме	Институција	Потпис	тел. контакт
1	Емил Стојановски	Енвиро Ресурс		080/226-248
2	Младен Петров	ДПД Демир Капија		076/433-318
3	Тоци Петков	ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА		070/303-641
4	Билјана Тонкова	ОПШТИНА Демир Капија		075 674 044
5	Анели Ристовска	Општина Демир Капија		072 250813
6	Јулијана Ристовска	Општина Демир Капија		072 269 902
7				
8				
9				
10				
11				

Користена литература

- Просторен план на РМ, 2004;
- Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена градби за производство на енергија на дел од КП 1246, КП 934, на дел од КП 935/1, на дел од КП 935/2, КП 935/3 и на дел од КП 949, КО Бистренци, општина Демир Капија;
- Услови за планирање на просторот;
- Директива за стратегиска оцена на животна средина (2001/42/ЕС);
- Домашни и меѓународни документи, планови, програми и стратегии;
- Достапни искуства и практики